

Základní škola a Mateřská škola Kájov

Školní vzdělávací program pro základní vzdělání

Tvořivá škola

Základní škola a Mateřská škola Kájov

**Název vzdělávacího programu – Školní vzdělávací program pro základní vzdělání
/79-01-C/01 Základní škola/**

Motivační název : Tvořivá škola

Identifikační údaje

Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Kájov

IZO: 600059286

REDIZO: 107720591

Adresa: Kájovská 6, 382 21 Kájov

ředitelka: Mgr. Lenka Augustinová

Kontakty:

Telefon: + 420 380 731 284

E-mail: skolakajov@seznam.cz

web: www.zskajov.cz

Zřizovatel školy: Obec Kájov

Adresa : Kájovská 100, 382 21 Kájov

Kontakty:

Telefon: + 420 380 731 237

E-mail: ou-kajov@ou-kajov.cz

web: www.kajov.eu

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2007

1. Charakteristika školy

Základní škola Kájov je neúplnou školou - škola je malotřídní s pěti postupnými ročníky I. stupně. Jsou zde tři třídy. Samostatnou třídou je zpravidla první ročník, pak jsou spojené vždy dva a dva postupné ročníky v jedné třídě. Kapacita školy je 100 žáků.

1.2. Vybavení školy

Ve škole je počítačová učebna s 8 počítači, učebna hudební výchovy. Škola má k dispozici nově zrekonstruovanou tělocvičnu, která je majetkem obce, škola ji má v dlouhodobé výpůjčce. U školy je školní pozemek, který využívají žáci při pracovních činnostech a nově vybavené školní hřiště, které je využíváno při pobytech o velkých přestávkách. Provozujeme školní družinu a jiné volnočasové aktivity. Školní kuchyně a jídelna jsou v areálu mateřské školy. Rodiče se mohou informace ze života školy dozvědět na internetových stránkách.

Ve škole pracují celkem 3 pedagogové - 2 kvalifikovaní, jeden si doplňuje vzdělání (dálkové studium). V ŠD pracuje kvalifikovaná vychovatelka, která v některých ročnících vyučuje výtvarnou, hudební a tělesnou výchovu a pracovní činnosti.

1.3. Ročníkové a celoškolské projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolské (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

1.4. Kroužky, zájmová činnost

Snažíme se o účelné využití volného času našich žáků. Ve škole pracuje standardně několik sportovně zaměřených kroužků (sportovní hry, florbal, badminton), výtvarný kroužek, jazykové kroužky. Jsme odloučeným pracovištěm ZUS Český Krumlov, probíhá zde výuka hry na zobcovou flétnu a kytaru.

1.5. Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně na třídních schůzkách nebo konzultacích jednotlivých vyučujících. Mají možnost se prostřednictvím internetu pravidelně seznamovat v rubrikách Aktuality a Informace pro rodiče. Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je právě vtažení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí, toho není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout.

1.6. Školská rada

Školská rada byla zvolena 13.10.2005. Zápisy z jednání jsou zveřejněny na internetových stránkách školy.

2.Charakteristika vzdělávacího programu

Základní vzdělávání musí být užitečnou službou občanům a má reflektovat i jejich očekávání a individuální potřeby. Takového cíle nelze dosáhnout, aniž by se změnilo tradiční chápání funkcí školy. Posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů

Školní vzdělávací program vychází z principů českého činnostního učení. Patříme do sítě Tvořivých škol.

Vycházíme z poznatků, že:

- v základním vzdělávání jde o to, aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe, (nelze naučit vše, k čemu lidstvo v poznání došlo);
- k učení je třeba žáky motivovat a činit je zajímavým a přiměřeným jejich věku;
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu, k tomu lze dospět tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů, když bude provádět činnosti, pozorovat, hovořit o nich, vyslovovat závěry – objevovat;
- chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu;
- kvalitu vzdělávání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život;
- efektivitu vzdělávání nelze založit jen na posuzování chyb žáků a na přípravě (připravenosti) pro přijímací zkoušky, ale je nutné využít nové mechanismy k hodnocení výsledků vzdělávání postavené na průběžném hodnocení činností žáků, na ověřování schopnosti řešit problémy komplexně a na celkovém posunu žáka nejen v kvalitě vědomostí a rozvoji dovedností, ale zejména v komplexním rozvoji osobnosti žáka;
- pozitivně laděné hodnotící soudy, užívané průběžně, mají vyšší motivační hodnotu a vedou k celkově dobrému zvládnutí učiva.

Činnostní učení vede žáky ke spolupráci, podnikavosti a vynalézavosti. Učí je, že trvalých vědomostí lze nabývat hlavně na základě vlastní činnosti.

Nepředkládáme žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vedeme je k tomu, aby vše nové, pokud to lze, získávali na základě činností, pozorování, pokusů – na základě objevování. Nezaměstnáváme jednostranně rozum a paměť žáků, ale působíme také na jejich city a vůli. Nehromadíme jen množství vědomostí místo jejich kvality, ale snažíme se rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dál vzdělávat.

Činnostní učení je založené na *metodě objevování*. Žáci objevují principy a zákonitosti jevů a problémů sami, na základě kroků určených učitelem. Manipulací s pomůckami a vlastní činností si žáci poměrně rychle a především trvale osvojují praktické zkušenosti, poznávají k čemu nový poznatek a dovednost slouží. Učivo se procvičuje na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás, a tak má pro žáky osobní smysl, a zároveň se zaměřuje na zvládnutí podstatných jevů. Činnosti s konkrétními věcmi a pokusy učí žáky vnímat učení jako činnost důležitou pro vlastní život i existenci okolního světa. V průběhu vzdělávacího procesu je žák veden k samokontrolě, sebehodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sám i spolupracovat v týmu.

Základní metoda činnostního učení – *metoda objevování* – staví do popředí význam otázek žáků ve vyučování. Je-li dítě schopno k určitému jevu položit otázku, je to znamení, že o pozorovaném jevu přemýšlí, hledá vysvětlení, je schopno mu porozumět a na otázku najít správnou odpověď. V pokládání otázek pomáhá žákům hlavně pozorování určité prováděné činnosti.

Úloha učitele spočívá v tom, aby žákům několik „žákovských otázek“ formuloval sám, aby je povzbuzoval, aby jim dával dostatek příležitostí k vzájemnému kladení otázek, aby pozitivně podpořil i otázky neobratně formulované. Učitel brzy pozná, že se žáci ve formulaci otázek lepších, že jsou stále obratnější a pohotovější.

Schopnost ptát se je jedním z klíčů k úspěšnému učení a získává se hlavně cvikem. Otázky kladené žáky ke kterýmkoli partiím učiva provokují myšlení žáků, vedou je k hledání vysvětlení, výrazně napomáhají k učení.

Pro žáky je vždy při probírání nové látky nejdůležitější vytvořit si prostřednictvím činností představu o jevech, kterým chceme učit, a naučit se tyto jevy vnímat. Průběžně musíme žáky nechat o pozorovaných jevech hovořit, a tím se u nich postupně vytváří jejich věku přiměřený odborný slovník. Až po dokonalém zvládnutí prvních dvou kroků všemi žáky přichází na řadu automatizace – procvičování učiva činnostními i klasickými formami.

Další důležitou metodou činnostního učení je individualizace, tzn. dát každému žákovi možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem, na základě svých zkušeností a dovedností. Tato metoda napomůže učiteli dobře poznat, do jaké míry žáci zvládli učivo, zvláště když učitel dovede využívat individualizaci pro zpětnou vazbu. Tato metoda vede také k tomu, že si žáci uvědomí, co se vlastně učí a co z toho už umí.

Významnou roli při této práci má zdůvodňování zvoleného řešení, tedy odpovědi na otázku, proč jsem řešení provedl právě tak. Žáka tím vedeme k přemýšlení o své práci, k jejímu srovnávání s prací spolužáků, k uvědomění si dalších možností řešení. Tato činnost přispívá značnou mírou k rozumovému vývoji žáka. Velkým kladem, který činnostní metody přinášejí do výuky, je chuť a radost, s jakou děti pracují.

K základním pracovním metodám činnostního učení patří *metody aktivizující*, zejména *metoda situační, problémová a projektová*, metody názorně demonstrační, metody slovní, zejména dialogické, metody samostatné práce, metody výzkumné, tvořivá práce s učebnicemi, pracovními sešity a didaktickými pomůckami a hrami.

Vyučovací metody při činnostním učení jsou volné v mezích, které jsou dány přirozeným vývojem žáků. Učitel volí v těchto mezích a při dokonalé znalosti učební látky takové metody, aby v každém předmětu soustavně rozvíjel zájem žáků, a dosahoval tak co nejlepších výsledků bez přetěžování žáků a přepínání vlastních sil.

Menší nadání nebo částečná neznalost v některé oblasti by neměly být překážkou rozvoje žáka v jiných oblastech. Aby toho mohlo být dosaženo, zaměřujeme se na využívání *mezipředmětových vztahů*. To znamená, že učí žáky užívat všech vědomostí a dovedností, kterým se naučili při každé vhodné příležitosti, ve všech učebních předmětech i v praktickém životě.

Psychologické zdůvodnění činnostního učení spočívá v uvědomění si toho, že nejpevnější spoje se vytvářejí životními situacemi. Psychologové totiž poznali, že v paměti vydrží dlouho, často i trvale to, co žák sám pozoroval, promyslel či vykonal. Je nutné vědět a dodržovat, že žákova paměť nemá být přetěžována zbytečnými podrobnostmi.

Při osvojování nového učiva dbáme vždy na to, aby nové učivo vycházelo z učiva předešlého, aby byly nové představy zařazovány do okruhu představ starších.

Rozvoj inteligence žáka je podporován tím, že je mu umožněno samostatně se rozhodovat, uvažovat, provádět svoje činnosti, učit se řešit problémy. Žák své činnosti provádí samostatně. Vedeme ho přitom k samostatnému pozorování, srovnávání, rozboru pozorovaného jevu, k vlastnímu uvažování, kladení otázek, ke komunikaci. Činnosti organizujeme tak, aby žáci byli často v situacích, které vyžadují, aby o práci přemýšleli.

Tvořivá škola se uplatněním činnostního učení stává školou založenou na radostné práci žáků. Učitel sám je při činnostních formách výuky organizátorem a usměrňovatelem práce žáků.

Zájem žáků, který je při tomto způsobu výuky zřejmý, jejich vnitřní zaujetí pro řešení předkládaných problémů, jejich radost i z dílčích úspěchů, to vše přináší pocit vnitřního uspokojení také pro učitele. Prožívání každodenních drobných překvapení z někdy i nečekaných úspěchů žáků, které běžná výuka řadí mezi méně schopné, přináší učiteli radost, dává mu pocit naplnění a uvědomění si krásy učitelského povolání.

Důležitým předpokladem pro rozvoj tvořivosti je motivovat žáky tak, aby měli radost z pochopení probíraného učiva. Přitom je třeba respektovat jejich individuální vlohy.

Aby žáci byli schopni tvořivě riskovat při řešení úkolů a problémů, je třeba podporovat jejich *samostatnost, sebejistotu, zodpovědnost, pozitivní sebehodnocení*. Učitelé se pro žáky stanou partnery a poradci, pomocníky na cestě za samoobjevováním, stanou se jejich oporou.

Veškerá činnost učitelů a především žáků musí být doprovázena *pocitů uspokojení a radosti z dobrých výsledků*.

Dalším principem tvořivé školy je ta skutečnost, že žák je stále *podněcován k produkovaní myšlenek, nápadů, kladení otázek, odpovídání*. Často se tak děje při činnostním učení, ať už s pomůckami, nebo na základě úloh ze života.

Důraz je kladen na využívání poznatků v rámci smysluplných celků, na individuální porozumění a nepřetěžování žáků. Každá činnost, která žáka zapojuje do vyučovacího procesu, která mobilizuje jeho síly, je tou nejlepší metodou získávání nových zkušeností. Ve srovnání s tradičními metodami je činnostní metoda mnohomyšlová, motivující a je velmi často zdrojem pozitivních prožitků, bez pasivního osvojování si hotových poznatků. Žákům v různých vyučovacích předmětech při činnostech proto vytváříme situace, které budou schopni řešit.

Vícsmyslovým zapojením žáků do vyučování je podněcovaná jejich aktivita, posiluje se v nich sebedůvěra, která je vede k soustředěné práci.

Zdůrazňujeme individualizované a kolektivní učení.

Individualizovaným učením rozumíme kteroukoliv formu vyučování, při níž rychlost, kterou žák postupuje při osvojování vědomostí, závisí jen na jeho schopnostech a na jeho práci (činnostech). Uváděný vzdělávací program uplatňuje též výuku kolektivní, činnostní učení do tohoto způsobu práce však často vnáší individualizaci.

Učitel má možnost individuálně sledovat žáky, neboť při manipulaci s věcmi se zobrazuje mysl žáků přímo před každým z nich. Může tak přizpůsobit postup výuky pozorované individuální práci žáků. Vede žáky k hovoru o pozorovaném jevu (problému), tím se mnohé objasní i ostatním spolužákům. Velký význam má také to, že nikdo není izolován. Vzájemná nápodoba činností a vyjadřování mezi žáky zefektivňuje vyučování. Vlastní činnosti zařazujeme do výuky krátce a často v různých formách, aby upoutaly pozornost všech žáků, vedly dříve či později k znovuobjevení poznatku, k pochopení učiva a jeho dobrému zvládnutí. Předchází se tak bezduchému memorování látky naučené z paměti bez porozumění. Kolektivní individualizovaná výuka s využitím činností žáků a zpětné vazby přináší do vyučovacích hodin přirozenou potřebu diferenciacce a skupinové práce. Při hovoru o pozorovaném jevu jsou kladeny otázky nejen učitelem, ale i žáky navzájem.

Činnostní učení v tvořivé škole umožní postupně každému žákovi, aby pocítil uspokojení nad svými dosaženými výsledky. Vědomí úspěchu je pak každému vzpruhou k překonávání překážek. Škola musí umožnit každému žákovi takový tělesný a duševní vývoj, jakého je schopen. Způsob a míra žákova rozvoje se neuposazuje jen podle míry vědomostí, ale zejména, podle toho, s jakou jasností a jistotou dovede žák myslet, své myšlenky vyjadřovat a řešit úkoly z praktického života, jak se vyvíjí jeho osobnost ve své mnohostrannosti.

2.1. Klíčové kompetence

Školní vzdělávací program se v plném rozsahu ztotožňuje s výchovně vzdělávacími cíli a kompetencemi uváděnými v RVP ZV:

1. Osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení.
2. Tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy.
3. Všestranně a účinně komunikovat.
4. Spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
5. Projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost.

6. Projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací; vnímavost a citové vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.
7. Aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.
8. Žít společně s ostatními, být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.
9. Poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Učivo chápeme jako prostředek k **osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů**, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí. Získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány:

- **kompetence k učení**
- **kompetence k řešení problémů**
- **kompetence komunikativní**
- **kompetence sociální a personální**
- **kompetence občanské**
- **kompetence pracovní**

K naplnění výše uvedených výchovně vzdělávacích cílů a získání kompetencí lze dospět vzdělávacího prostřednictvím **činnostního učení**.

Z této filozofie vyplývá nejenom nutnost plnit dílčí výchovně vzdělávací cíle, ale i dodržovat pedagogické přístupy a postupy specifické pro činnostní učení.

2.2. Cíle směřované k žákům a k učitelům

Cílem školního programu je, aby žáci:

- poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání;
- zvládli základy všestranné komunikace;
- naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých;
- byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti;
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací;
- vnímali citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě;
- získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránili;
- byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám;
- poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností.

Cílem školního programu je, aby učitelé:

a) porozuměli smyslu a principům činnostního vyučování a vzdělávání, tj.:

- vyučovat prostřednictvím vlastní činnosti žáků, využívat smyslové poznání a zkušenosti žáků;
- vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit, které dává prostor pro žákovu seberealizaci a sebedůvěru;
- poznávat (diagnostikovat) žáky, jejich potřeby a schopnosti;
- dát žákům přiměřený čas k učení a vést je k trvalému osvojení vědomostí;
- rozvíjet klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem;
- volit učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků, klást důraz na smysluplné učení (dialog, kooperaci), respektovat schopnosti žáků;
- vytvářet u žáků logické a kritické myšlení;
- učit žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, rozumět grafům, diagramům a tabulkám;
- rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu;
- utvářet u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí;
- vést žáky k vlastní organizaci učení.

b) osvojili si dovednosti činnostního učení, např.:

- využívat vhodných učebnic a učebních pomůcek k nim náležejícím;
- využívat vhodné pomůcky pro individuální činnosti žáků;
- organizovat vnitřní diferenciaci ve třídě;
- hodnotit znalosti žáků, nikoli jejich slabiny;
- organizovat práci žáků ve skupinách;
- vytvářet projekty s využitím mezipředmětových vztahů.

c) osvojili si vyučovací metody a formy činnostního učení, které:

- podporují u žáků poznávání a aplikaci poznatků v praxi;
- využívají objevování na základě tvořivosti žáků (výběr vhodných problémů);
- využívají sebekontrolu a sebehodnocení žáků.

d) chápali souvislosti činnostního učení a jiných modelů současného vyučování a učení.

Přednosti školního programu založeného na principech činnostního učení:

1. Tempo výuky se přizpůsobuje schopnostem žáků ve třídě.
2. Činnostní charakter výuky podporuje soustředění žáků na výuku.
3. Každý den přináší dítěti pokrok.
4. Činnostní učení neustále podněcuje zájem žáků o učení.
5. Důsledkem radosti z práce a zájmu žáků o učení je dobrá kázeň ve třídě.
6. Žáci jsou činnostni, svými otázkami a odpověďmi vedeni k sebedůvěře, nezávislosti a lepším pracovním návykům.
7. Zpětná vazba mezi učitelem a žákem umožňuje okamžitě odhalovat chyby žáků, pracovat s nimi, průběžně a snadno je odstraňovat.
8. Žáci nejsou přetěžováni, jejich psychický vývoj probíhá přirozeně. Činnostní učení napomáhá rozvoji schopností všech žáků.
9. Učiteli činnostní učení umožňuje důkladnější poznání každého žáka, vede ho k úvahám o tom, co dál který žák potřebuje ke svému individuálnímu rozvoji.
10. Prostor pro naučení je dán i žákům, kteří by jinak mohli být pokládáni za průměrné nebo i podprůměrné.
11. Činnostní charakter výuky dává dostatek prostoru k dobrému individuálnímu rozvoji nadaných žáků.

12. Výsledky jsou trvalejší – pokračuje se až po zvládnutí předchozí látky většinou žáků. Stálé podněcování žáků k samokontrolě a sebehodnocení, které činnostní výuku vždy provází, přivádí mnohé žáky k dovednosti pracovat bezchybně.
13. Činnostní učení vyhovuje dětem typů zrakového, sluchového i motorického, protože se do výuky zapojuje více smyslů.
14. Hodnocení žáků je snadnější, neboť učitel může průběžně sledovat pokroky v pochopení a aplikaci učiva.
15. Při činnostním učení se vytváří velmi dobrý lidský kontakt mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem. Tento kontakt se postupně přetváří ve společně uznávaná pravidla naplněná aktivitou, spoluprací, prostorem pro každého.
16. Díky aktivnímu zapojení všech žáků do výuky vede činnostní učení k přirozené integraci dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

2.3. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tématických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (1. až 5.ročník.), Prvouka (1. – 2. ročník), přírodověda, vlastivěda (4. - 5.ročník.), Hudební výchova (4. a 5. ročník.), Výtvarná výchova (4. – 5. ročník), Tělesná výchova (4.- 5. ročník)

Sebepoznání a sebepojetí

Tematický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Přírodověda, Prvouka Vlastivěda (3. - 5.ročník), Hudební výchova (4. – 5. ročník), Tělesná výchova (4. a 5. ročník),

Seberegulace a sebeorganizace

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Přírodověda, Vlastivěda (4. a 5.roč.) Tělesná výchova (1. až 5. roč.)

Psychohygienu

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Přírodověda, Vlastivěda (4. - 5.roč), Hudební výchova (1. – 5. ročník), Výtvarná výchova (1. – 5. ročník), Tělesná výchova (1. – 5. ročník)

Kreativita

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů, Český jazyk a literatura (1. - 3.roč.), Prvouka (1. - 3.ročník), Výtvarná výchova, Pracovní činnosti (1. - 5. roč.)

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů přírodověda, vlastivěda (4. a 5.roč.), hudební výchova (2. - 5. roč.) , výtvarná výchova (2. – 5. ročník), pracovní činnosti (2. – 5. ročník)

Mezilidské vztahy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů prvouka (1. - 3.ročník 5.roč.)

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (1. až 3.ročník), Anglický jazyk (1. až 3. ročník.), Umění a kultura (2. a 3. roč.) , Člověk a zdraví (2. a 3. roč.)

Kooperace a kompetice

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (2. a 3. roč.), Umění a kultura (1. až 5. roč.), Člověk a zdraví (1. až 5. roč.)

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Člověk a jeho svět (1. až 3. roč.),. Jeho cíle jsou realizovány také při problémovém a projektovém vyučování ve všech vzdělávacích oblastech.

Hodnoty, postoje, praktická etika

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (4. a 5. roč.), Umění a kultura (2.a 3. roč.), Člověk a zdraví (2.a 3. roč.), a Člověk a jeho svět (4. až 5. roč.), dále jsou jeho cíle realizovány při projektovém vyučování napříč všemi vzdělávacími oblastmi a v rámci pravidelných komunitních kruhů.

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Tematický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět (4. a 5. roč.).

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Člověk a jeho svět (4. roč.)

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Člověk a jeho svět (4.roč.)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Člověk a jeho svět (4. a 5. roč.), Umění a kultura a (4. a 5. roč.), Člověk a zdraví (4. a 5. roč.)

Objevujeme Evropu a svět

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Člověk a jeho svět (4. – 5. roč.)

Multikulturní výchova

Kulturní diference

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Člověk a jeho svět (5. ročník), Umění a kultura (4. a 5. ročník), Člověk a zdraví (2. a 3. ročník) Český jazyk a literatura (2.-5.ročník)

Lidské vztahy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů přírodověda (4. a 5. ročník), Vlastivěda (4. a 5. ročník, tělesná výchova (4. a 5. ročník.) , výtvarná výchova (4. a 5. ročník.), pracovní činnosti (1.- 5. ročník)

Etnický původ

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (2.až 5. ročník), přírodověda (4. a 5. ročník), vlastivěda (4. – 5. ročník),výtvarná výchova (4. a 5. ročník), pracovní činnosti (4. – 65. ročník)

Multikulturalita

Hudební výchova (3. ročník), výtvarná výchova (3. ročník), Anglický jazyk (3. - 5. ročník)

3.5. Environmentální výchova

Ekosystémy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů přírodověda (4 – 5. ročník), vlastivěda (4 – 5. ročník)

Základní podmínky života

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů vyučovacích předmětů přírodověda (4 – 5. ročník), vlastivěda (4 – 5. ročník)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů přírodověda 5. ročník), vlastivěda (5. ročník)

Vztah člověka k prostředí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů vyučovacích předmětů přírodověda (4 – 5. ročník), vlastivěda (4 – 5. ročník), výtvarná výchova (4 – 5. ročník),

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Hudební výchova (4. - 5. ročník) , Český jazyk a literatura (4. – 5. ročník) Jeho cíle jsou realizovány také při tvorbě výstupů projektů ve všech vzdělávacích oblastech.

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů hudební výchova (4. - 5. ročník), výtvarná výchova (4. - 5. ročník), pracovní činnosti (4. - 5. ročník), informatika (4. - 5. ročník)

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (4. - 5. ročník)

Tvorba mediálního sdělení

Tematický okruh je realizován formou projektů napříč všemi vyučovacími předměty

2.4. Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup metodik prevence, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně patologických jevů, využívá vybrané programy.

2.5. Psychologická péče

Na třídního učitele se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Každý pedagogický pracovník pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči. Spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a dětským psychiatrem.

2.6. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Třídním učitel zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytváří a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci.

2.7. Speciálně pedagogická péče

Speciálně pedagogickou péči zajišťuje speciální pedagog školy ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Koordinuje sestavení individuálního vzdělávacího plánu ve spolupráci s učiteli a rodiči. Zprostředkovává další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Speciálně pedagogická individuální a skupinová práce probíhá zpravidla v pracovně speciálního pedagoga mimo třídu. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy. Speciální pedagog podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství rodičům a metodickou podporu učitelům. U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola usiluje o zajištění pedagogického asistenta, který spolupracuje se speciálním pedagogem, třídním učitelem a případně s dalšími vyučujícími při naplňování IVP.

2.8. Péče o talentované a mimořádně nadané žáky

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání.

2.9. Školní družina

Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelé se seznámili s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých pracovních skupin zapojili do úprav tohoto programu. K propojování dochází zejména při realizaci projektového vyučování.

2.10. Zájmové kroužky

Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky v rámci činnosti cca 8 kroužků se zaměřením sportovním, výtvarným, hudebním a jazykovým. Kroužky jsou ankety organizovány vždy ročním cyklu.

2.11. Řízení a organizace výuky

V organizaci vyučování je za základní jednotku považován ročník.. Vyšší jednotkou je celá škola.

3. Učební plán

Cílová a obsahová specifikace jednotlivých vyučovacích předmětů

Vzdělávací program Tvořivá škola realizuje požadavky na základní vzdělávání prostřednictvím formulovaných vzdělávacích oblastí a vytváří pro školní praxi dílčí celky – **vyučovací předměty**.

Oblast:

Předmět:

1. Jazyk a jazyková komunikace

- český jazyk
- cizí jazyk (anglický)

2. Matematika a její aplikace

- matematika

3. Informační a komunikační technologie

- v 1. – 4. ročníku není samostatným předmětem
- v 5. ročníku předmět informatika

4. Člověk a jeho svět

- v 1. – 3. ročníku - prvouka
- ve 4. a 5. ročníku přírodověda, vlastivěda

5. Umění a kultura

- hudební výchova
- výtvarná výchova

6. Člověk a zdraví

- tělesná výchova
- výchova ke zdraví
(není samostatným předmětem)

7. Člověk a svět práce

- praktické činnosti

..

Učební plán pro 1. – 5. r. základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					min.časová dotace	disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
jazyk a jazykové komunikace	český jazyk	7+2	7+2	7+2	7+1	7	35	+ 7
	cizí jazyk	-	-	3	3	3	9	
matematika a její aplikace	matematika	4	4 + 1	4+1	4 + 1	4+1	20	+ 4
Informační a komunikační technologie	informatika	-	-	-	-	1	1	
člověk a jeho svět	prvouka	2	2	2+ 1	-	-	6	+ 1
	přírodověda	-	-	-	2	1 + 1	3	+ 1
	vlastivěda	-	-	-	1 + 1	2	3	+ 1
umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
člověk a zdraví	tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
člověk a svět práce	praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	
týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		19+1	19+3	21+4	22+3 3	23 + 2	104	14
celkový týdenní počet hod. - max. týdně		20	22	25	25	26	118	

4. Učební osnovy - charakteristika vzdělávacích oblastí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 1.-5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu český jazyk a ve 3. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu anglický jazyk.

Český jazyk

Daný předmět vyučujeme od prvního do pátého ročníku. Časové dotace předmětu jsou uvedeny v učebním plánu, v jednotlivých ročnících se liší.

Předmět je formálně členěn na tři okruhy – jazykovou výchovu, slohovou a komunikační výchovu a literární výchovu. V 1. a 2. třídě je dále vyčleněno psaní.

Při výuce klademe důraz předně na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním, dále porozumět informacím a pracovat s nimi, vnímat umělecká díla a získávat vztah k umění, používat jazyk v podobě mluvené i psané.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazujeme krátkodobé i dlouhodobé projekty. Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopnosti poznávání 1. až 5.ročník**

Kreativita

- **Český jazyk a literatura – 5. ročník**
- **Mezilidské vztahy 1. až 5.ročník**
- **Kooperace a kompetice 2. – 5. ročník**
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

Jeho cíle jsou realizovány také při problémovém a projektovém vyučování ve všech vzdělávacích oblastech.

- **Hodnoty, postoje, praktická etika 4. a 5. ročník**

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference - 2.-5.ročník**
- **Etnický původ - 3. až 5. ročník**

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - 4. a 5. ročník**
- **.Fungování a vliv médií ve společnosti - 4. a 5. ročník**

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Český jazyk</p> <p><u>I.období</u></p>	<p>Rozlišení věty, slova ,slabiky</p> <p>Poznávání písmen abecedy, rozlišení písmeno x hláska Plynulé osvojování, slabik, slov</p> <p>Vyjadřování ústní i písemné, krátké souvislé projevy</p> <p>Tvoření vět ze slov, grafická podoba věty</p> <p>Slovo – rozlišování podřazenosti, nadřazenosti slov</p> <p>Krátké, dlouhé samohlásky</p> <p>Psaní i/y po tvrdých,měkkých souhláskách</p> <p>Vyslovování, psaní hlásek na konci, uprostřed slova</p> <p>Slovní druhy, poznávání, určování Časování Sloves</p> <p>Rozlišování čísla jednotného a množného, pádů</p> <p>Rozlišování rodů</p>	<p>Chápe věty jako jednotky projevu, pracuje s ní Dodržuje pořádek slov ve větě</p> <p>Rozeznává druhy vět podle postoje mluvčího</p> <p>Rozlišuje slova ohebná a neohebná</p> <p>umí vymýšlet, přiřazovat slova stejného, opačného významu</p> <p>chápe změnu významu slova s krátkou, dlouhou samohláskou Seznámí se s pravopisem, umí rozlišovat i/y po tvrdých, měkkých souhláskách</p> <p>U sloves umí určovat osobu, číslo a čas U podstatných jmen umí určovat rod, číslo a pád</p> <p>Určuje skladební dvojice Umí popsat jednoduché předměty, jednoduchá osnova</p>	<p>Prvouka</p> <p>Matematika</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Český jazyk <u>I.období</u> (4.roč.)	Nauka o slově	Rozlišuje slova podle významu, spisovná a nespisovná. Poznává slova citově zabarvená.		
	Stavba slov			
	Předložky	Pozná kořen, předponovou a příponovou část.		
	Vyjmenovaná slova	Rozlišuje předpony a předložky.	Matematika	K učení
	Slovní druhy	Používá i/y po obojetných souhláskách.	Hudební výchova	Sociální
	Podstatná jména	Umí určovat slovní druhy.	Výtvarná výchova	K řešení úkolů
	Slovesa	Skloňuje podstatná jména podle vzorů.	Přírodověda	Sociální a personální
	Stavba věty	Určuje infinitiv, osobu, číslo a čas sloves	Vlastivěda	
	Přímá řeč	Rozliší větu jednoduchou a souvětí. Určí podmět a přísudek ve větě. Při psaní i/y v přídělní minulém užije shodupřísudku s podmětem.		
	Osnova	Rozliší řeč přímou a věty uvozovací.		
	Vypravování	Sestaví osnovu textu, nadpis, rozčlení text.		
Popis	Dodržuje následnost děje. Popíše rostlinu, zvíře, věc. Použije jednoduchou osnovu			

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Český jazyk 5. ročník II. období	Stavba slova	Určí kořen, předponu, příponu.		
	Části slova	Vyznačí slovotvorný základ		
	Odvozování příponami a předponami	Užije správné koncovky		
	Předpony s-, z-, vz- zdvojené souhlásky	Osvojí si význam předpon		
	Předpony ob-, v-, a kořen na -je-	Procvičuje učivo	Matematika	K učení
	Pravopis i/y po obojetných souhláskách	Užívá vyjmenovaných i příbuzných slov	Hudební výchova	Sociální K řešení úkolů
	Podstatná jména	Určuje rod, číslo, pád, vzor	Výtvarná výchova	Komunikační
	Přídavná jména	Rozlišuje druhy, pravopis	Přírodověda	Sociální a personální
	Slovesa	Stanoví osobu, číslo, čas, sloves. způsob	Vlastivěda	
	Podmiňovací způsob	Seznámí se s tvary	Anglický jazyk	
	Zájmena	Seznámí se s druhy. Určí zájmena osobní		
	Číslovky	Rozliší číslovky v textu		
	Skladba věty	Určí základní větné členy		
	Podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný	Umí vyhledat podmět ve větě		
	Shoda přísudku s podmětem	Osvojuje si psaní i/y		
	Věta jednoduchá a souvětí	Věty jednoduché spojí do souvětí		
	Vypravování. Popis	Procvičuje. Podle osnovy popíše i sebe.		
	Tiskopisy	Umí vyplnit užívané druh		

Anglický jazyk

Výuka anglického jazyka probíhá ve 3.-5. ročníku. Toto období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Nejdůležitější je probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny angličtiny v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte.

V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí. Dovede žáky ke znalosti jazyka na úrovni A2, která je základní, dle Společného evropského referenčního rámce.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Mezilidské vztahy – 3. – 5. ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá – 3. – 5. ročník
- Objevujeme Evropu a svět – 3. – 5. ročník

Multikulturní výchova

- Kulturní diference – 3. – 5. ročník
- Etnický původ – 3. – 5. ročník
- Multikulturalita – 3. – 5. ročník

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – 3. – 5. ročník

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy
I.období	<p>čísla (1-100), základní fonetické značky</p> <p>slovní zásoba z tématických celků</p> <p>pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, sdělení záliby, reakce na pokyny</p> <p>abeceda (spelling) čtení z autentických textů psaní tematické slovní zásoby používání slovníku s výslovností</p> <p>otázka, zápor, rozkazovací způsob, vyjádření libosti, nelibosti, dovednosti, vyjádření domněnky, jistoty osobní zájmena</p> <p>abeceda, hláskování (jména)</p> <p>pořádek slov ve větě, synonyma, antonyma, kontext, popis místa, odlišnosti českého a anglického slovosledu</p> <p>čtení autentického textu - volný překlad</p> <p>slovní zásoba z tématických celků čtení autentického textu</p> <p>poslech a sledování, práce s internetem, chápání slov v kontextu</p>	<p>vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje</p> <p>rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova.</p> <p>pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</p> <p>používá abecední slovník učebnice</p>	<p>Matematika</p> <p>Český Jazyk</p> <p>Prvouka</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
II. období	<p>pořádek slov ve větě, synonyma, antonyma, kontext, popis místa, odlišnosti českého a anglického slovosledu</p> <p>čtení autentického textu - volný překlad</p> <p>slovní zásoba z tématických celků</p> <p>čtení autentického textu</p> <p>poslech a sledování, práce s internetem, chápání slov v kontextu</p> <p>čtení textu z učebnice, fonetický zápis, vázání slov, znělost, neznělost (základní slovní zásoba)</p> <p>odvození významu slova z kontextu</p> <p>tvorba otázky a záporu</p> <p>porovnání zvyků a tradic v ČR a v anglicky mluvících zemích</p> <p>čtení autentického textu, čtení pohádek</p> <p>jednoduchá sdělení, omluva, žádost, popis umístění, určení předmětu ve třídě</p> <p>tvorba množného čísla podstatných jmen, přivlastňovací a ukazovací zájmena, určení polohy předmětů</p> <p>vypravovat a zahrát pohádku, hrát hruslovní zásoba z tématických celků</p> <p>tvoření slov, slova stejného a opačného významu, význam slov v kontextu</p> <p>porovnávání smyslu textů</p> <p>reprodukce čteného a slyšeného textu</p> <p>pravidla komunikace v běžných každodenních situacích</p>	<p>rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</p> <p>rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</p> <p>čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</p> <p>vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.</p> <p>používá dvojjazyčný slovník</p> <p>sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů</p> <p>pozdrav, poděkování, představení</p> <p>reakce na otázky, čas a směr, cesta</p>	<p>Matematika</p> <p>Český Jazyk</p> <p>Prvouka</p>	

Vzdělávací oblast : MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu:

Matematika

Předmět Matematika je vyučován od prvního do pátého ročníku. Časová dotace je uvedena v učebním plánu. Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně. V celém období jsou žáci ve výuce matematiky podněcováni k sebedůvěře, učí se různými způsoby kontrolovat výpočty, uvažovat o možnostech výsledků, odhadovat. Jsou tak soustavně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, a to jak v aritmetice tak v geometrii.

Vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena čtyřmi tematickými okruhy

- Číslo a proměnná
- Závislosti a vztahy
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Slovní úlohy:

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopnosti poznávání – 2. – 5. ročník**
- **Sebepoznání a sebepojetí – 1. – 5. ročník**
- **Kreativita 2. – 5. ročník**
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – 1. – 5. ročník**

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
I.období Matematika	<p>Číselná řada; Vztahy menší, větší, rovno; Číslice Znaménka =, menší, větší + - Součet čísel (bez přechodu desítky) Rozdíl čísel (bez přechodu desítky) Počítání předmětů v daném oboru; vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků; Čtení a psaní čísel, Porovnávání čísel Řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel, Sčítání a odčítání v oboru do dvaceti bez přechodu přes desítku. Řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání. Řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více a o n- méně.</p> <p>Geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před; za, hned před, před, za. Rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh. Tělesa, krychle, kvádr</p>	<p>Spočítá prvky daného konkrétního souboru do 20 (včetně)</p> <p>Vytváří konkrétní soubor (korálky, kuličky apod.) s daným počtem prvků do 20 (včetně)</p> <p>Porovnává čísla v souboru prvků s počtem prvků do 20</p> <p>Přečte a zapisuje čísla 0-20</p> <p>Sčítá a odečítá čísla v oboru 0-10, v oboru 0-20 bez přechodu přes desítku</p> <p>Používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací</p> <p>Řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel 0-20</p> <p>Řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání čísel v oboru 1-20 bez přechodu desítky</p> <p>Řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahům o n-více (méně) v probíraném oboru</p> <p>Orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, před, za)</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Matematika</p> <p>I. období</p>	<p>válec, koule.</p> <p>Číselná řada, porovnávání čísel, číselná osa, zaokrouhlování čísel na desítky, součet a rozdíl čísel, závorky. Sčítání a odčítání s přechodem přes desítku. Počítání po desítkách, po jedné (v oboru do sta). Čtení a zápis čísel, řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel, sčítání a odčítání násobků deseti, sčítání a odčítání v oboru do 100, řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání.</p> <p>Násobek, násobení jako opakované sčítání, činitel, záměna činitelů, názorné zavedení</p>	<p>Rozeznává geometrické útvary. Trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, krychle, kvádr, válec</p> <p>Sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku</p> <p>Spočítá prvky daného konkrétního souboru do 100 (včetně)</p> <p>Vytváří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti, apod.) s daným počtem prvků do 100</p> <p>Porovnává čísla do 100 a vztahy mezi nimi zapisuje pomocí symbolů</p> <p>Zaokrouhluje dané číslo na desítky Orientuje se na číselné ose</p> <p>Sčítá a odčítá čísla v oboru do 100 s přechodem přes desítku</p> <p>Používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh</p> <p>Řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel v oboru do 100</p> <p>Řeší slovní úlohy vedoucí k sčítání a odčítání čísel do 100</p> <p>Řeší slovní úlohy s použitím vztahů o n-více (méně) v oboru</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikační</p> <p>Sociální a personál</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Matematika I. období	<p>násobení a dělení na souborech různých předmětů Řady násobků daného čísla, automatizace násobíků 1,2,3,4,5 automatizace dělení v oboru probraných násobíků, vztahy mezi dělením a násobením v oboru těchto násobíků řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobíků, řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů n-krát více a n-krát méně.</p> <p>Úsečka, lomená čára, délka úsečky, jednotky centimetr, metr, označení bodů a úseček, kreslení přímých a rovných čar, rýsování úsečky, užití různých stavebnic ke stavbám podle obrázků, modelování těles.</p> <p>Den-24 hodin, Hodina-60 minut, Minuta-60 sekund Čtení údajů na hodinách včetně digitálních, sledování jednoduchých závislostí na čase např. změna teploty během dne, příchod a odchod ze školy, délka vyučovací hodiny, délka přestávky, doba snídane, oběda, večere, délka spánku. Číselná řada, zápis čísel, porovnávání čísel</p>	<p>do 100</p> <p>Automaticky zná spoje násobíků a dělení</p> <p>Užívá násobení a dělení v praktických situacích</p> <p>Řeší slovní úlohy na násobení a dělení</p> <p>Řeší slovní úlohy vedoucí ke dvěma početním výkonům (např. sčítání, násobení)</p> <p>Užívá závorky</p> <p>Užívá závorky</p> <p>Řeší slovní úlohy na vztahy n- krát více (méně)</p> <p>Kreslí křivé a rovné čáry</p> <p>Odhaduje délku úsečky na decimetry, centimetry</p> <p>Měří délku úsečky na centimetry</p> <p>Poznává geometrická tělesa v praxi</p> <p>Vymodeluje tělesa) např. krychli, kvádr)</p> <p>Zná časové jednotky hodina, minuta, sekunda</p> <p>Čte časové údaje na různých typech hodin</p> <p>Čte a píše trojčíselná čísla</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikační</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Matematika</p> <p>I. období</p>	<p>číselná osa, zaokrouhlování čísel na stovky, desítky, rozklad čísla v desítkové soustavě, součet a rozdíl čísel, písemné algoritmy sčítání a odčítání, odhad a kontrola výsledku, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách, čtení a zápisy trojčiferných čísel, znázornění trojčiferného čísla na číselné ose, porovnávání čísel pomocí číselné osy, řešení úloh na porovnávání trojčiferných čísel, sčítání a odčítání násobků sta, sčítání a odčítání čísel bez přechodu násobků sta, sčítání a odčítání čísel s přechodem násobků sta, písemné sčítání dvou sčítanců, písemné sčítání, kontrola výsledků sčítáním, řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání</p> <p>Násobilky 6,7,8,9, dělení v oboru těchto násobílek, násobení deseti, násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným, dělení se zbytkem, součin, podíl a zbytek, automatizace všech spojů násobílek, automatizace dělení v oboru násobílek, pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobílek, násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel, užití závorek, řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony</p>	<p>Vytváří konkrétní soubor (penězi, milimetrovým papírem apod. s daným počtem prvků do 1000</p> <p>Zakresluje obraz daného čísla na číselné ose</p> <p>Porovnává čísla do 1000</p> <p>Používá sčítání a odčítání v daném oboru při řešení praktických úloh. Písemně sčítá a odčítá dvě trojčiferná čísla. Provádí kontrolu svého výpočtu</p> <p>Řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojčiferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčiferných čísel, na vztahy o n-více, (méně)</p> <p>Provádí předběžný odhad výsledku řešení</p> <p>Násobí pamětně dvojciferné číslo jednociferným v jednotlivých případech</p> <p>Dělí dvojciferné číslo jednociferným dělitelem mimo obor násobílek</p> <p>Určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech. Čte a sestavuje tabulky násobků</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikační</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Matematika</p> <p>I. období</p>	<p>Přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, rovnoběžky, různoběžky, průsečík dvou různoběžek, čtvercová síť, rovinné obrazce-trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, strana rovinného obrazce, obvod, jednotky délky, milimetr, kilometr, rýsování přímek, , označování průsečíku různoběžek, vyznačování polopřímek, kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti, měření úseček s přesností na milimetry, odhad délky Úsečky, rýsování úseček dané délky, měření stran rovinných obrazců, výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran, provádění odhadů délek různých úseček a vzdáleností, měření délek různých úseček a vzdáleností, měření délek hran tělesa, modelování staveb tvaru kvádra, krychle apod. podle daného plánu (užívání stavebnic, krabiček od sýrů apod.</p>	<p>Užívá tabulkové zápisy v praxi (např. ceny zboží, vzdálenosti apod.) Užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh Řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným Provádí odhad výsledku Řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů n-krát více (méně)</p> <p>Označuje body, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek</p> <p>Měří délku úsečky s přesností na milimetry</p> <p>Sestrojuje úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr</p> <p>Převádí jednotky délky s užitím měnitele 1 000, 100, 10 Provádí odhad délky , vzdálenosti</p> <p>Určuje obvod jednoduchého obrazce (Trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Výstupy	Přesahy	Kompetence	Kompetence
<p>Matematika</p> <p>II.období</p>	<p>zápis čísel desítkové soustavě, porovnání čísel do 1 000 000, zaokrouhlování čísel,</p> <p>sčítání a odčítání čísel v daném oboru, vlastnosti sčítání a odčítání, vztahy mezi sčítáním a odčítáním, násobení a dělení čísel v daném oboru, vztahy mezi násobením a dělením, písemné algoritmy násobení a dělení, odhad výsledku, kontrola výpočtu, vlastnosti násobení, pořadí početních výkonů, počítání po statisících, desetitisících, tisících, čtení a zápis čísel, modelování daného čísla formě</p> <p>porovnávání čísel, řešení jednoduchých nerovnic s užitím číselné osy, rozklad čísla v desítkové soustavě, zaokrouhlování s danou přesností, vyznačování intervalů na číselné ose patřících k danému zaokrouhlenému číslu, početní operace a jejich procvičování v oboru do miliónu, pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel, pamětné násobení a dělení jednociferným číslem, písemné násobení jedno a dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem, řešení slovních úloh na porovnávání čísel na početní výkony, na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně), vymezení základních vlastností početních výkonů</p>	<p>Žák počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících, čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose, porovnává čísla do 1 000 000 a řeší příslušné nerovnice, zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky, rozkládá čísla v desítkové soustavě, pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly, písemně sčítá a odčítá (sčítá alespoň tři čísla, odčítá od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo), pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 (nejvýše se dvěma různými číslicemi) jednociferným číslem, písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu svého výpočtu, řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Matematika</p> <p>II.období</p>	<p>Celek, část, zlomek, čítec, čítec, čítec, zlomková čára, polovina, čtvrtina třetina, pětina, desetina, využití názorných obrázků k určování částí celku, řešení slovních úloh k určování částí daného celku, vyjádření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny, sčítání zlomků se stejným jmenovatelem v jednoduchých příkladech.</p> <p>Vzájemná poloha dvou přímk v rovině, rovnoběžky, různoběžky, - průsečík, kolmice, kolmost, kružnice, kruh, střed, poloměr kružnice, kreslení a rýsování rovnoběžek, a různoběžek, vyznačování průsečíku, rýsování libovolného rovnoběžníku, rýsování kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou, rýsování libovolného obdélníku, rýsování kružnice s daným středem a daným poloměrem.</p> <p>Souměrnost- osa souměrnosti, souměrné útvary, rovnoramenný trojúhelník, rovnostranný trojúhelník,</p> <p>Obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti, jednotky obsahu cm^2, m^2, mm^2, určování obsahů rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě, užití základních jednotek obsahu cm^2, m^2, mm^2 obsahů</p>	<p>Názorně vyznačuje polovinu, čtvrtinu celku, řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu, sčítá zlomky se stejným jmenovatelem.</p> <p>Určuje vzájemnou polohu dvou přímk, sestrojí rovnoběžku s danou přímkou, sestrojí kolmici (pomocí trojúhelníku s ryskou) k dané přímce, narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem.</p> <p>Pozná souměrný útvar, určuje osu souměrnosti modelováním, překládáním apod., nakreslí souměrný útvar.</p> <p>Určuje obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě, řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce,</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a osobní</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Matematika</p> <p>II.období</p>	<p>shora, z předu, z boku), síť kvádrů a krychle rozložením krabičky, modelování kvádrů, krychle ze sítě, určení povrchu kvádrů (krychle) součtem obsahů stěn.</p> <p>Přirozená čísla do milionu a přes milion, posloupnost přirozených čísel, číselná osa, zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě, početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti, písemné algoritmy početních výkonů, odhady výsledků, kontrola výpočtu, čtení a zápis čísel větších než milion, porovnávání přirozených čísel, zobrazování přirozených čísel na číselné ose, řešení jednoduchých nerovnic, zaokrouhlování přirozených čísel na milióny, statisíce, tisíce, sta, desítky, užití číselné osy, pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel, užití písemných algoritmů, pamětné násobení a dělení přirozených čísel, užití písemných algoritmů dělení jedno a dvojciferným dělitelem</p> <p>Zlomky s jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem, desetinná čárka, desetina, setina, praktické modely desetinných čísel – peníze, hmotnosti, délky, psaní a čtení desetinných čísel řádu desetin a setin, zobrazování desetinných čísel řádu desetin a setin na číselné ose, porovnávání těchto desetinných čísel, písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin,</p>	<p>vymodeluje síť kvádrů, krychle, vymodeluje kvádr, krychli z dané sítě.</p> <p>Porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose, zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností, zapisuje dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě, sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti, písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla, písemně odčítá dvě přirozená čísla, písemně násobí až čtyřciferným činitelem, písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly.</p> <p>Zapíše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin, zobrazí dané desetinné číslo řádu desetin a setin na číselné ose, zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky, sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikační</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Matematika</p> <p>II.období</p>	<p>deset, řešení vytváření slovních úloh vedoucích k užití desetinných čísel v jednoduchých případech</p> <p> </p> <p>Konstrukce obdélníku, čtverce, další jednotky obsahu a, ha, km², mm², povrch kváдру, krychle, propedeutika pojmu objem tělesa pomocí různých stavebnic (jednotková krychle), rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem, rýsování pravouhlého trojúhelníku, rýsování obdélníku a čtverce, rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku, výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce, odhady obvodu a obsahu, užití a převody jednotek obsahu, řešení úloh z praxe, modelování těles – určování spotřeby jednotkových krychlí, propedeutika pojmu objem.</p> <p>Proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná, grafy, soustava souřadnic, dosazování za proměnnou, čtení a sestavování tabulek různých závislostí, čtení a sestavování sloupkových diagramů, zakreslování jednoduchých grafů závislostí např. průběh jízdy autem, změna teploty během dne apod.</p>	<p>násobí a dělí desetinné číslo deseti, užívá desetinné číslo v praktických situacích, řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel.</p> <p>Narýsuje obdélník, čtverec, pravouhlý trojúhelník, vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce, zná a umí převádět jednotky obsahu cm², mm², m², ha, řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, vypočítá povrch kváдру a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn, řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníků a čtverce, povrchu kváдру a krychle.</p> <p>Doplňuje řady čísel, doplňuje tabulky, čte a sestavuje sloupkový diagram, sestaví a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic.</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

je v 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

Informatika

Vyučovací předmět Informatika je vyučován v 5. ročníku jednu vyučovací hodinu týdně..

Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální nebo maximálně dvoučlenné skupinové práce s počítači, periferiemi a používaným softwarem.

Žáci provádějí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností z oblasti práce s ICT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohli dále rozvíjet na druhém stupni základního vzdělávání.

Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, které mu umožní ICT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat při učení a později též při organizaci svého života. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem pro uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopnosti poznávání – 5. ročník**
- **Kreativita – 5. ročník**
- **Poznávání lidí – 5. ročník**
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – 5. ročník**

Výchova demokratického občana

- **Občanská společnost a škola – 5. ročník**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá – 5. ročník**
- **Objevujeme Evropu a svět**
- **Etnický původ**
- **Multikulturalita**

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení**
- **Fungování a vliv médií ve společnosti**

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<u>II.období</u>	Seznámení s počítačem - z čeho se počítač skládá: monitor, klávesnice, myš přídavná zařízení zapnutí počítače uživatelský účet hardware software	Sám zapne, vypne počítač, zná rozdíl mezi hardware, software, umí používat myš – klik, doubleclick, přetahování textu či obrázku Ví, jak má sedět, umí si připravit a upravit pracovní místo, dbá na správnou vzdálenost očí od monitoru, kontroluje správné osvětlení nastavení rozlišení monitoru	Pracovní činnosti Přírodověda – výchova ke zdraví Výtvarná výchova	K učení K řešení problémů Pracovní
	Hygiena práce u počítače			
	Malování	Umí použít předdefinované tvary - obdélník, -obdélník, elipsa, zaoblený obdélník, nastavení více barev, kapátko, lupa,označování pomocí nástroje výběr,přesouvání,výběr libovolného tvaru	Matematika	
	Windows - základní informace o systému	Umí použít hlavní nabídku, nabídka Start, příslušenství, -programy, dokumenty, a soubory, rozdíl složka x dokument, sám nastaví změnu pozadí, vlastní spořič na pozadí, spořič obrazovky, uspořádá si vzhled plochy, Používá základní klávesové zkratky, umí mazání pomocí klávesy DELETE Chápe práci se složkou	Anglický jazyk, Český jazyk	

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Informatika</p> <p>II.období</p>	<p>Textový editor - Microsoft Word - úvodní část</p> <p>Práce s výukovými programy</p> <p>Práce s internetem</p>	<p>vytvoření, označování, otvírání, přejmenování</p> <p>Umí pracovat s jednotlivými okny- nastaví potřebnou velikosti, jejich posouvání, ovládá mazání jedné a více složek najednou, jejich přesun, kopírování - přehled ve složkách - velikost složky a dokumentu Ovládá základy psaní: velká písmena, diakritika, zvláštní znaky Chápe základní funkce textového a grafického editoru . Zvládá práci s dokumentem dokument - nový dokument, otevření a zavření dokumentu</p> <p>Osvojí si základy práce s textem: označování, mazání, vkládání textu, přesun textu písmo - základní formát písma, velikost, font, barva písma, - náhled</p> <p>Využívá k procvičování učiva</p> <p>Použití vyhledávače Google, nejznámějších českých portálů</p>	<p>Český jazyk</p>	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu prvouka, ve 4.- 5. ročníku prostřednictvím předmětu přírodověda a vlastivěda

Prvouka

Předmět je vyučován v prvních třech ročnících v časové dotaci 2 hodiny týdně. Při výuce částečně realizujeme obsah dramatické výchovy, českého jazyka – slohu, matematiky, výtvarné výchovy a pracovních činností. Na prvouku ve čtvrtém ročníku navazuje vlastivěda a přírodověda,

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusování, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování prvouce podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně.

V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, , vycházky.

Přírodověda

Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 1 hodiny týdně.

Výuka přírodovědy navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Charakter výuky je činnostní, to předpokládá provádění žákovských pokusů, hovor o pozorovaných pokusech i jiných sledovaných přírodních úkazech. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožňujeme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z přírodovědy. Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu.

Vlastivěda

Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 2 hodin týdně

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map. Zařazovány jsou praktická cvičení jako např.: rozlišování zeměpisných značek, práce s kompasem, měřítkem mapy apod. Tyto činnosti připravují žáka na vyučování zeměpisu na 2. stupni i na využití zeměpisných poznatků v praktickém životě.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení

jasných představ o minulosti využíváme i všech místních historických archeologických památek jako jsou např.: nálezy nádob, nástrojů, mohyly, hradiště aj. a také památek stavitelských jako např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky, města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopnosti poznávání – 1. – 5. ročník**
- **Sebepoznání a sebepojetí – 3. – 5. ročník**
- **Seberegulace a sebeorganizace – 4. – 5. ročník**
- **Psychohygienu 4. – 5. ročník**
- **Kreativita – 1. – 3. ročník**
- **Poznávání lidí – 4. – 5. ročník**
- **Mezilidské vztahy 1.- 3. ročník, 5. ročník**
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – 1. – 3. ročník**
- **Hodnoty, postoje, praktická etika – 4. – 5. ročník**

Výchova demokratického občana

- **Občanská společnost a škola – 4. – 5. ročník**
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – 4. ročník**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá - 4. a 5. ročník**

- **Objevujeme Evropu a svět – 4. – 5. ročník**

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference – 5. ročník**
- **Lidské vztahy – 4. – 5. ročník**
- **Etnický původ – 4.- 5. ročník**

3.5. Environmentální výchova

- **Ekosystémy – 4. – 5. ročník**
- **Základní podmínky života – 4. – 5. ročník**
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí – 5. ročník**
- **Vztah člověka k prostředí – 4. ročník**

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Přírodověda II. období (5. třída)	Třídění organizmů	Rozlišuje organismy podle diakritických znaků uvedené skupiny		
	Slunce a jeho planety	Pozná sluneční soustavu. Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi. Umí uvést		
	Globus jako model Země	důsledky pohybu Země kolem osy a kolem Slunce	Matematika	K učení
	Pohyby Země		Český jazyk	Sociální
	Základní oblasti Země	Samostatně vyhledává organismy žijící v různých částech světa	Hudební výchova	K řešení úkolů
	Lidský organismus – povrch těla, soustava trávící, dýchací, vylučovací	Pozoruje lupou povrch těla. Popíše stavbu a funkci uvedených soustav	Výtvarná výchova	Komunikativní
	Člověk a technika. Síla a jednoduché stroje	Pracuje se siloměrem. Ví, jak se využívá jednotlivých strojů	Vlastivěda	Sociální a personální
	Elektrina	Jmenuje vodivé a nevodivé látky, je poučen o ochraně před úrazy	Pracovní činnosti	
Energie	Zná přírodní zdroje a jejich využívání. Je poučen o nutnosti šetření energií. Umí uvést příklady ochrany životního prostředí, uplatňovat je v praxi.			

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Vlastivěda II. období	<p>Místo, v němž žijeme</p> <p>Obec ve vyšším územním a správním celku, místní krajina, místní oblast, region</p> <p>Zeměpisná poloha s přírodní tvářností místní krajiny a regionu (povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, využití půdy) seznámení s mapou místní oblasti</p> <p>Významné obce a města, společenské, hospodářské, historické a technické objekty v místní krajině, dopravní síť, cestovní ruch v regionu, atraktivita cestovního ruchu regionu</p> <p>Významném zemědělské, průmyslové, rekreační a chráněné oblasti regionu, významná kulturní střediska regionu, místní stavební, umělecké aj. památky</p> <p>Hospodářské aktivity v místní krajině, významné výrobní podniky a služby v regionu</p> <p>Životní prostředí místní krajiny a regionu, důležité údaje o jeho narušení, ochraně a tvorbě</p> <p>Náš region v minulosti, místní pověsti, významné události a jejich místa, významní předkové regionu</p> <p>Regionální zvláštnosti, regionální tradice, lidová tvorba</p>	<p>Konkretizuje pojmy území, poloha, místní krajina, místní oblast, územní a správní celek.</p> <p>Vyjadřuje svými slovy územně správní pojmy obec, region</p> <p>Vyjadřuje polohu místní krajiny a místní oblasti vzhledem k vyšším územním a správním celkům ČR.</p> <p>S pomocí vhodných map charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky místní krajiny a místní oblasti.</p> <p>Charakterizuje zvláštnosti osídlení místní krajiny, uvádí a charakterizuje významná města, místa a stavby regionu.</p> <p>Uvádí a charakterizuje významné aktivity cestovního ruchu a střediska rekreace a cestovního ruchu v regionu.</p> <p>Uvádí a charakterizuje významné zemědělské, průmyslové, rekreační a chráněné oblasti místní oblasti a regionu.</p> <p>Uvádí a charakterizuje významné hospodářské aktivity v místní krajině a místní oblasti.</p> <p>Uvádí některé významné podniky a služby v regionu.</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Matematika</p> <p>Přírodověda</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p> <p>Občanské</p> <p>Pracovní</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Vlastivěda II. období	<p>Naše vlast Domov, vlast, národ, hrdost, vlastenectví, cizina</p> <p>Soužití národů a národností v jedné zemi, rovnocennost národů a národností, nejdůležitější národnostní menšiny České republiky</p> <p>Národní bohatství (přírodní zdroje, kulturní památky, národní tvořivost) národní zvyklosti, tradice, symboly</p> <p>Česká státnost, státní symboly (znak, hymna, vlajka) státní svátky, státní instituce, základní státoprávní pojmy (prezident, parlament, poslanec, vláda, ministr, premiér, volby)</p> <p>Významné osobnosti politického života české</p>	<p>Charakterizuje stav životního prostředí regionu, uvádí příklady poškozování ochrany a tvorby životního prostředí, jmenuje příklady chráněných území přírody v regionu</p> <p>Uvádí významné rodáky a předky, kulturní a historické památky regionu, významné události a jejich místa</p> <p>Vysvětlí s porozuměním význam regionálních tradic a symbolů</p> <p>Pracuje s turistickou mapou místní krajiny porozumí její barevné grafice a smluvním značkám</p> <p>Rozlišuje s porozuměním pojmy vlast, cizina</p> <p>Vyjmenuje a popisuje státní symboly České republiky</p> <p>Používá s porozuměním základní státoprávní pojmy: stát, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie</p> <p>Uvádí jméno a prezidenta a premiéra České republiky</p> <p>Stručně charakterizuje přírodní tvářnost území České republiky</p> <p>Orientuje se na vlastivědné mapě České republiky, vyhledává zde jednotlivé oblasti, vyjadřuje jejich polohu a</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Matematika</p> <p>Přírodověda</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p> <p>Občanské</p> <p>Pracovní</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Vlastivěda</p> <p>II. období</p>	<p>republiky</p> <p>Naše vlast – Česká republika, její poloha v Evropě, přírodní podmínky území podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo</p> <p>Oblasti české republiky, jejich zeměpisná tvářnost, přírodní podmínky, významná místa, významné památky</p> <p>Významná města, významná zemědělská průmyslová, rekreační a kulturní střediska, chráněné oblasti přírody naší vlasti</p> <p>Přírodní a společenské atraktivita cestovního ruchu a rekreace v jednotlivých oblastech české republiky</p> <p>Současný stav životního prostředí v České republice</p> <p>Česká republika, Evropa, svět Sousední státy české republiky, jejich poloha, přírodní podmínky, hospodářská a společenská vyspělost</p> <p>Oblasti cestovního ruchu na území sousedních států české republiky, vzájemné vztahy mezi českou republikou a jejími sousedy</p> <p>Česká republika na mapě Evropy významné evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu</p> <p>Česká republika na mapě světa s polohou světadílů a oceánů, orientační seznámení Zemi</p>	<p>charakterizuje významné a typické přírodní prvky</p> <p>Popisuje převažující charakter sídel v jednotlivých oblastech České republiky, vyhledává na vlastivědné mapě hlavní sídelní střediska</p> <p>Uvádí a popisuje hlavní přírodní a společenské atraktivita cestovního ruchu a rekreace v oblastech české republiky</p> <p>Popisuje současný stav a aktuální problémy životního prostředí v České republice</p> <p>Uvádí nejvýznamnější velkoplošná chráněná území přírody v České republice Popisuje polohu České republiky v Evropě</p> <p>Orientuje se na mapách střední Evropy a Evropy Určuje a lokalizuje na mapách sousední státy české republiky Popisuje polohu sousedních států české republiky, stručně posuzuje jejich přírodní tvářnost, hospodářskou a společenskou vyspělost Vyhledává na mapách známé oblasti cestovního ruchu na území sousedních států české republiky Vyjmenovává a</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Matematika</p> <p>Přírodověda</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p> <p>Občanské</p> <p>Pracovní</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Vlastivěda</p> <p>II. období</p>	<p>Obrazy z Českých dějin Nejstarší osídlení naší vlasti, způsob života Slovanů, staré české pověsti a historická skutečnost</p> <p>První státní útvary na našem území Velká Morava, český přemyslovský stát, počátky křesťanství, Cyril a Metoděj, svatý Václav, počátky českého království</p> <p>Český stát za vlády Karla IV Hospodářský rozkvět, rozvoj vzdělanosti, kultury</p> <p>České země a způsob života v době husitství a v době Jiřího z Poděbrad</p> <p>České země a způsob života v období habsburské monarchie, nejvýznamnější události a osobnosti Počátky utváření novodobého českého národa, národní obrození a jeho významní představitelé</p> <p>České země ve druhé polovině 19. století, nástin hospodářského, společenského,</p>	<p>vyhledává na mapách významné evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu Vyjmenovává a vyhledává na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi</p> <p>Charakterizuje svými slovy způsob života starých Slovanů Vyjadřuje rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností Jmenuje první státní útvary na našem území</p> <p>Charakterizuje hospodářský a kulturní rozvoj Českého státu za vlády Karla IV</p> <p>Popisuje způsob života jednotlivých vrstev obyvatelstva (život ve středověké vsi, ve městě, na hradě, v klášteře)</p> <p>Popisuje období husitských válek, jmenuje významné osobnosti této doby (Hus, Žižka) a nastiňuje způsob života lidí v této době a za vlády Jiřího z Poděbrad</p> <p>Popisuje způsob života lidí, nejvýznamnějších událostí, nejvýznamnějších osobností období habsburské monarchie (Rudolf II, Valdštejn, Komenský, Marie Terezie, Josef II)</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Matematika</p> <p>Přírodověda</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p> <p>Občanské</p> <p>Pracovní</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Vlastivěda</p> <p>II. období</p>	<p>politického a kulturního života, významné osobnosti</p> <p>První světová válka vznik československé republiky</p> <p>Druhá světová válka, zánik československé republiky, české země v období nacistické okupace, obnovení republiky</p> <p>Československá republika po druhé světové válce, poválečná léta, období totality, obnova demokratického vývoje, vznik a rozpad České a Slovenské Federativní republiky, vznik České republiky</p> <p>Charakteristika současné vývojové etapy české republiky</p>	<p>Posuzuje změny ve způsobu života v novověku, vykládá význam vědy a techniky pro rozvoj výroby</p> <p>Charakterizuje svými slovy společenský, politický a kulturní život českých zemí Koncem 19. a 20. století</p> <p>Objasňuje vznik Československé republiky a posuzuje s porozuměním demokratické principy budování</p> <p>Uvádí nejvýznamnější osobnosti (Masaryk, Beneš)</p> <p>Posuzuje život v českých zemích v době nacistické okupace a význam obnovení Československé republiky</p> <p>Charakterizuje způsob života v poválečném období, v období totality a po obnovení demokracie</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Matematika</p> <p>Přírodověda</p> <p>Anglický jazyk</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Tělesná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p> <p>Občanské</p> <p>Pracovní</p>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v 1. – 5. ročníku ve dvou samostatných vyučovacích předmětech: hudební výchova a výtvarná výchova.

Hudební výchova

Předmět hudební výchova je vyučován od prvního do pátého ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nevhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než hudební výchova. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvílka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Průřezová témata

- **Kreativita – 1. – 5. ročník**
- **Poznávání lidí - 1. – 5. ročník**
- **Kooperace a kompetice – 1. -5. ročník**
- **.Hodnoty, postoje, praktická etika – 2. 5. ročník**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá – 4. -5. ročník**

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference – 4. – 5. ročník**
- **Lidské vztahy – 4. -5. ročník**
- **Etnický původ – 4. -5. ročník**
- **Multikulturalita – 3. ročník**
- **Vztah člověka k prostředí – 4. - 5. ročník**

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – 4. – 5. ročník**
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – 4. -5. ročník**

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Hudební výchova I.období	<p>Vokální činnost Dýchání, rytmus Dvojhlas, záznam hudby</p> <p>Instrumentální činnost hra na hudební nástroje rytmizace, hudební improvizace záznam instrumentální melodie rozlišení hlasu při poslechu vokální hudby</p> <p>Hudebně pohybová činnost pohybové vyjádření hudby orientace v prostoru taktování</p> <p>Poslechové činnosti rozlišení tónů hudební styly a žánry hudební formy interpretace hudby</p>	<p>Zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase Rozlišuje stoupavou a klesavou melodii Zvládne nácvik kánonu Pozná a zapíše noty, houslový klíč</p> <p>Využívá jednoduché hudební nástroje – Orfeovy nástroje Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem Rozlišuje jednotlivé hudební nástroje Čte a zapisuje rytmické schéma jednoduchého motivu Pozná hlas mužský, ženský, smíšený sbor, sólo Reaguje pohybem na znějící hudbu Rozlišuje kvality tónů, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby Nacvičí tanec k různým školním vystoupením, přísunný krok, pohyb vpřed a vzad Pozná délku, sílu, barvu a výšku tónů Rozliší hudbu taneční, pochodovou, ukolébavku, slavnostní... Rozpozná v proudu hudby některé hudební nástroje instrumentální</p>	<p>Anglický jazyk Český jazyk Výtvarná výchova</p> <p>Český jazyk Výtvarná výchova</p>	<p>Kompetence k učení</p> <p>Kompetence k řešení problémů</p> <p>Kompetence k učení</p> <p>Kompetence k řešení problémů</p> <p>Kompetence komunikativní</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Hudební výchova II. období	Vokální činnost pěvecké dovednosti průprava dvojhlasu upevňování správných pěveckých návyků zdokonalování pěveckého i mluveného projevu	Pracuje s deseti písněmi Zpívá dle svých dispozic v jednohlase i ve dvojhlase Poznává a napíše houslový klíč, noty, rozliší podle délky Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých schopností a dovedností je realizuje Správně dýchá, vyslovuje, nasazuje a tvoří tóny	Český jazyk Anglický jazyk Matematika	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů
	Instrumentální činnosti hra na Orfeovské hudební nástroje improvizace doprovod k písním	Využívá jednoduché a složitější hudební nástroje ke hře i k reprodukci jednoduchých motivů, skladeb a písní Rozpoznává hudební formu písně či skladby Vytváří v rámci svých dispozic jednoduché předehry, mezihry, dohry	Výtvarná výchova Tělesná výchova	Kompetence komunikativní Kompetence občanská
	Hudebně pohybové činnosti vyjádření hudby pohybem, gestem taktování na čtyři doby orientace v prostoru	Reaguje, tvoří a obměňuje hudební motivy Pracuje s notovým zápisem Vyjadřuje směr melodie	Tělesná výchova Matematika	Kompetence sociální
	Poslechové činnosti hudební výrazové prostředky hudební nástroje hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, nástroj	Rozpoznává hudební formu Rozliší v proudu znějící hudby některé výrazové prostředky, určí změnu v tempu a výkonu Správně označuje hudební nástroje Orientuje se v proudu znějící hudby	Výtvarná výchova Český jazyk Vlastivěda	

Výtvarná výchova

Předmět je vyučován od prvního do pátého ročníku. Časová dotace je uvedena v učebním plánu, v jednotlivých ročnících se liší.

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

Děti se snaží výtvarně vyjadřovat své představy výtvarnými prostředky již od útlého věku. Výtvarný projev předškolního věku je především rázu schematického. Děti svým kresbám rozumí, dospělí většinou nedovedou do jejich světa vstupovat. Není však vhodné myšlenkový svět dětí narušovat předkreslováním a vedením k napodobování. Je naopak potřebné dát dítěti svobodu a do jeho kreseb nezasahovat.

V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily. Jejich práce jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování.

Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků. Tato výchova prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopnosti poznávání – 1. -5. ročník**
- **Sebepoznání a sebepojetí – 3. – 5. ročník**
- **Kreativita – 1. – 5. ročník**
- **Kooperace a kompetice – 1. – 5. ročník**
- **Hodnoty, postoje, praktická etika – 2. – 5. ročník**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá – 4. -5. ročník**

Multikulturní výchova

- **Kulturní difference – 4. – 5. ročník**
- **Lidské vztahy – 4. – 5. ročník**
- **Etnický původ – 4. – 5. ročník**
- **Multikulturalita – 3. – 5. ročník**

Mediální výchova

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – 4. – 5. ročník**
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – 4. – 5. ročník**

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p>Výtvarná výchova</p> <p><u>I.období</u></p>	<p>Poznávání ilustrací v dětských knihách</p> <p>Výtvarné vyjádření vjemů na základě vlastního prožitku</p> <p>Rozvíjení dětské představivosti a fantazie</p> <p>Pozorování přírodních útvarů, rozlišování struktury, barvy tvarů (otiskování, frotáž, kresba)</p> <p>Vyhledávání a dotváření přírodnin na základě představ</p> <p>Poznávání a zobrazování tvarů a funkcí věcí jako záměrných lidských výtvorů</p> <p>Pozorování tvarů různých užitkových předmětů stejného charakteru a funkce, přibližné proporční vstřížení</p> <p>Hra s barvou, vlastnosti barev, jejich rozdělení Hra s linií, poznávání různých druhů, a jejich výrazových možností</p> <p>Poznávání základních vlastností plastických materiálů, modelování podle skutečnosti</p> <p>Rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus</p> <p>Kresba postavy, jejího proporčního vstřížení</p>	<p>Pracuje s ilustracemi známých ilustrátorů knih pro děti, chápe rozdíly ve výtvarném vyjadřování jednotlivých ilustrátorů</p> <p>Učí se poznávat funkci ilustrace jako výrazového prostředku</p> <p>Uvědoměle zachází s vybranými výtvarnými materiály a prostředky</p> <p>Ovládá základní výtvarné technické dovednosti</p> <p>Organizuje vlastní výtvarnou práci</p> <p>Řeší přiměřené úkoly, při práci uplatňuje představivost a fantazii</p> <p>Chápe vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů</p> <p>Využívá základní klasifikaci barev, světlostní a teplotní kontrast</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Prvouka</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Hudební výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Výtvarná výchova <u>II.období</u>	Teorie barev- základní poučení	Používá pojmy z nauky o barvě		
	Dekoratívni prvky a jejich řazení v kompozici	Umí se orientovat v řazení prvků ve tvarové a barevné kompozici	Matematika	K učení Sociální
	Funkce písma	Rozeznává základní tvary lineárního a kresleného písma, jeho řazení v krátkých nápisech	Hudební výchova	K řešení problémů
	Užitá a dekorativní tvorba	Poznává design a estetickou úroveň předmětů denní potřeby, lidového umění a jeho dekor	Český jazyk Přírodověda Vlastivěda	Komunikativní Sociální a personální
	Malířství	Poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti – figura, portrét, krajina, zátiší	Anglický jazyk	
	Výtvarná úprava knihy Návštěva galerie, výstavy	Rozlišuje druhy ilustrace známých umělců Využije návštěvy k motivaci pro praktickou činnost, použije výtvarné materiály a techniky: <ul style="list-style-type: none"> - kresba - malba - kombinované techniky - modelování - koláže, práce s papírem 		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Předmět Tělesná výchova je vyučován od prvního do pátého ročníku v časové dotaci 2 hodin týdně.

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce Tv, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách Tv se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech jako např. vhodné rozcvičky, pohybové hry, taneční prvky.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopnosti poznávání – 4. – 5. ročník**
- **Sebepoznání a sebepojetí**
- **Seberegulace a sebeorganizace – 1. – 5. ročník**
- **Psychohygienu – 1. – 5. ročník**
- **Kreativita – 1. – 5. ročník**
- **Mezilidské vztahy – 1. – 5. ročník**
- **Kooperace a kompetice – 1. – 5. ročník**
- **Hodnoty, postoje, praktická etika-2. - 5.**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- **Evropa a svět nás zajímá – 4. – 5. ročník**

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference – 2. – 5. ročník**

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Člověk a jeho svět (5. roč), Umění a kultura (4. a 5. roč.), Člověk a zdraví (2. a 3. roč.) Český jazyk a literatura (2.-5.roč)

- **Lidské vztahy – 1. 5. ročník**

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p><i>Tělesná výchova</i></p> <p><u>I.období</u></p>	<p>Správné držení těla při práci v sedě, ve stoje</p> <p>Osvojování základních pojmů spojených s jednotlivými druhy cvičení</p> <p>průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu, pro nácvik gymnastického odrazu</p> <p>Nácvik udržení rovnováhy, cvičení s náčiním</p> <p>Základní pojmy spojené s hudebním rytmičtým doprovodem, vnímání a prožívání rytmu, základní estetické pohyby těla</p> <p>Základní pojmy týkající se běhů, rychlý běh , nízký start, běh na krátkou trať, vytrvalostní běh</p> <p>Skok do dálky z místa,s rozběhem</p> <p>Hod míčkem do dálky z místa, s rozběhem</p> <p>Základní organizační povely pro realizaci her, základní pravidla osvojovaných her Bezpečnost při různých druzích her</p> <p>Hod míčem chytání , základní přihrávky</p> <p>Zásady bezpečnosti při plavání, jednoduché plavecké způsoby,skoky do vody</p>	<p>Zvládne kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace, stoj na rukou</p> <p>Zvládne roznožku, skrčku přes kozu</p> <p>Ví, že cvičení s hudbou má zdravotní a relaxační účinky, pohybem vyjadřuje výrazný rytmický a melodický doprovod</p> <p>Zná pojmy základní disciplíny, má osvojené jejich techniky zapíše výkony v osvojovaných disciplínách</p> <p>Chápe, že pohybové hry jsou s různým zaměřením a účelem, osvojí si jejich pravidla, umí je používat uvědomuje si možná nebezpečí při hrách</p> <p>Osvojuje si pravidel základních míčových her -vybíjená, fotbal basketbal, florbal</p>	<p>Prvouka</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Pracovní činnosti</p> <p>Matematika</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikační</p> <p>Sociální a personální</p>

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p><i>Tělesná výchova</i></p> <p><u>II.</u> <u>období</u></p>	<p>Pojmy_cvičební polohy, postoje, názvy používaného nářadí</p> <p>Kotoul letmo, stoj na rukou, na lopatkách, přemet stranou</p> <p>Přeskok přes kozu</p> <p>Názvy základních lidových tanců, základy estetického pohybu těla</p> <p>Rychlý běh, vytrvalostní běh, běh v terénu, nízký start z bloků</p> <p>Skok do dálky z rozběhu, rozměření rozběhu</p> <p>Hod míčkem z rozběhu, základy měření a zaznamenávání výkonů</p> <p>Základní spolupráce ve hře, přihrávka jednoruč, obouruč, střelba na koš</p> <p>Pohyb s míčem, bez míče, zastavení, udržení míče pod kontrolou mužstva</p> <p>Utkání podle zjednodušených pravidel -basketbal, fotbal,</p> <p>Dýchání do vody, splývání, skoky do vody, jeden plavecký způsob</p>	<p>Zná několik základních cviků, umí je zařadit do jednoduché sestavy</p> <p>Umí kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou</p> <p>Zvládne roznožku i skrčku přes nářadí odpovídající výšky</p> <p>Dovede pohybem vyjadřovat rytmický a melodický doprovod</p> <p>Zvládá techniku běhu, skoku do dálky</p> <p>Sám upraví doskočiště, vydá povely pro start</p> <p>Zná minimálně 10 pohybových her</p> <p>Zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly</p> <p>Uplatňuje zásady fair play jednání ve hře</p> <p>Zvládá jeden plavecký styl, uplave 100-200 m</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>Prvouka</p> <p>Matematika</p> <p>Výtvarná výchova</p>	<p>K učení</p> <p>Sociální</p> <p>K řešení úkolů</p> <p>Komunikativní</p> <p>Sociální a personální</p>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast je v 1. - 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu:

Praktické činnosti

Předmět pracovní činnosti je vyučován od prvního do pátého ročníku v časové dotaci 1 hodiny týdně.

Praktické činnosti jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při vyučování českému jazyku, matematice a prvouce. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení..

V tematických celcích převládá široké spektrum praktických činností kterými se mohou žáci v průběhu vyučování zabývat. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak tematické celky do výuky zařadí, zda se bude k některým okruhům v průběhu roku vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Při realizaci praktických činností v jednotlivých ročnících je třeba uvažovat o míře integrace praktických činností s obsahem dalších vyučovacích předmětů, např. prvoukou, výtvarnou výchovou, matematikou, českým jazykem

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- **Rozvoj schopnosti poznávání – 1. – 5. ročník**
- **Sebepoznání a sebepojetí – 1. – 5. ročník**
- **Seberegulace a sebeorganizace – 1. – 5. ročník**
- **Psychohygienu – 1. – 5. ročník**
- **Kreativita – 1. – 5. ročník**
- **Mezilidské vztahy – 1. – 5. ročník**
- **Kooperace a kompetice – 1. -5. ročník**
- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – 1. – 5. ročník**
- **Hodnoty, postoje, praktická etika – 1. – 5. ročník**

Multikulturní výchova

- **Kulturní diference – 2. – 5. ročník**
- **Lidské vztahy 3. – 5. ročník**
- **Etnický původ – 3. – 5. ročník**
- **Multikulturalita – 3. – 5. ročník**

3.5. Environmentální výchova

- **Vztah člověka k prostředí – 1. – 5. ročník**

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Praktické činnosti I. období	Práce s drobným materiálem	Stříhá, ohýbá, spojuje, propichuje, navléká, svazuje, slepuje, lisuje Vytváří různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Určuje vlastnosti materiálů: tvar, barva, povrch, tvrdost Seznamuje se základními nástroji a pomůckami a jejich vlastnostmi Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Český jazyk Matematika Hudební výchova Prvouka	Kompetence k učení Kompetence k řešení problému Kompetence komunikativní
	Konstrukční činnosti	Zvládá dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi Sestavuje jednoduché modely z konstrukčních stavebnic Montuje, demontuje a udržuje jednoduché předměty Poznává vlastnosti materiálů	Český jazyk Matematika Prvouka	Kompetence sociální a personální Kompetence občanská
	Pěstitelské práce	Provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování Pečuje o rostliny Pěstuje plodiny Provádí pokusy	Český jazyk Matematika Hudební výchova Výtvarná výchova Prvouka	-

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
Praktické činnosti II. období	Práce s drobným materiálem	Vytváří na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitelnému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu Vytváří si návyk organizace a plánování práce Navleče nit, šije: přední, zadní a křížkový steh	Český jazyk Matematika Přírodověda Vlastivěda Hudební výchova Výtvarná výchova	Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence komunikativní Kompetence sociální a personální Kompetence občanská
	Konstrukční činnosti	Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž Vytváří vlastní kompozice ze stavebnicových prvků Poznává vlastnosti materiálů a jejich funkční využití Osvojuje si správné pracovní dovednosti a návyky	Český jazyk Matematika Přírodověda	-

Časový rozsah	Učivo	Výstupy	Přesahy	Kompetence
<p><i>Praktické činnosti</i></p> <p><i>II.období</i></p>	<p>Pěstitelské práce</p>	<p>Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pokusy Ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny Provádí pokusy a pozorování Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne pomoc při úrazu</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Matematika</p> <p>Vlastivěda</p> <p>Přírodověda</p>	<p>Kompetence k učení</p> <p>Kompetence k řešení problémů</p> <p>Kompetence komunikativní</p> <p>Kompetence sociální a personální</p> <p>Kompetence občanská</p>

Charakteristika nepovinného předmětu náboženství (římskokatolického)

Název vyučovacího předmětu: náboženství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět náboženství rozvíjí a podporuje základní předpoklady křesťanského životního postoje a jednání. Umožňuje přístup k biblickému poselství, ke křesťanské tradici, seznamuje s křesťanským způsobem života a pomáhá při hledání základních lidských hodnot a orientaci v tomto světě.

Předmět je nepovinný a je nabízen žákům všech ročníků na prvním i druhém stupni. Podle počtu přihlášených žáků se dělí na skupiny. Vyučování má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Římskokatolické náboženství je vyučováno podle platných předpisů římskokatolické církve.

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu zpracovává učitel náboženství podle platných osnov vydaných Českou biskupskou konferencí v roce 2004 nebo osnov schválených diecézním biskupem a podle Kompendia katechismu katolické církve, vydaného Karmelitánským nakladatelstvím v Kostelním Vydří v roce 2006.

Náboženská výchova rozšiřuje a obohacuje kompetence

1. V kompetencích **k učení** žák:

- rozumí křesťanským symbolům, se kterými se setkává v kultuře a umění,
- získá komplexnější pohled na úlohu náboženství v historii národa.

2. V kompetencích **k řešení problémů** žák:

- využívá získané vědomosti k vytváření osobního hodnotového systému i v transcendentní rovině a je schopen své názory obhájit,
- vnímá situace v oblasti kulturně-historických památek a kriticky zpracovává informace o řešení konkrétních problémů.

3. V kompetenci **komunikativní** žák:

- je ohleduplný k názorům druhých, jeho argumenty nejsou ovlivněny předsudky, ale vychází ze získaných vědomostí, v dialogu se projevuje kultivovaně s vědomím, že před Bohem jsou si všichni rovni,
- orientuje se v biblických textech podle jejich literárních druhů, rozlišuje v náboženské literatuře mýty od historicky doložených textů.

4. V kompetencích **sociálních a personálních** žák:

- vnímá svou sounáležitost s druhými na základě generačních, náboženských, kulturních a národnostních vazeb
- aktivně se podílí na vytváření pozitivních vztahů v rodině a společenstvích (škola i mimoškolní aktivity) s přihlédnutím ke svým možnostem a limitům.

5. V kompetencích občanských žák:

- uvědomuje si, že pro fungování lidské společnosti je nezbytným předpokladem dodržování práva svobodně projevovat své náboženství nebo víru stejně jako dodržování lidských práv, jak je uvedeno v „Listině základních lidských práv a svobod“,
- respektuje náboženské, kulturní a národnostní odlišnosti jiných národů, se kterými se v rámci migrace setkává, rozlišuje obsah pojmů imigrace a asimilace.

6. V kompetencích **pracovních** žák:

- je schopen využívat svých znalostí, vědomostí a schopností k zapojení do pracovního procesu s vědomím, že hodnota lidské práce není měřitelná pouze výkonem,
- poznává, že společnost ve svých podnikatelských záměrech musí s ohledem na lidskou solidaritu dávat pracovní příležitosti i fyzicky nebo mentálně postiženým lidem s přihlédnutím

k jejich možnostem a limitům.

Předmět obsahuje vybrané tematické okruhy těchto průřezových témat

1. Osobnostní a sociální výchova

1.1 Náboženská výchova z hlediska osobnostní a sociální výchovy

Z hlediska osobnostní a sociální výchovy hraje náboženská výchova důležitou roli. V charakteristice průřezového tématu osobnostní a sociální výchova se říká: *Její smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.* Tento cíl není možné splnit bez otázek po smyslu života, jeho naplnění, transcendenci atd.

1.2 Náboženská výchova přispívá k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- učí uvědomovat si sama sebe jako jedinečnou a neopakovatelnou bytost,
- vede k reflexi svého jednání,
- napomáhá v hledání smyslu života,
- prostřednictvím obřadů a symbolů působí jako harmonizační faktor duševního zdraví.

V oblasti postojů a hodnot

- vychovává k dodržování mravních a etických norem,
- pomáhá utvářet osobní identitu,
- motivuje k naplňování hodnot tzv. „vyššího principu“.

2. Výchova demokratického občana

2.1 Náboženská výchova z hlediska výchovy demokratického občana

Náboženská výchova přispívá k tomu, aby se člověk mohl orientovat *ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti* a aby mohl zachovat a rozvíjet svou lidskou důstojnost, respekt k druhým *s ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.*

2.2 Náboženská výchova přispívá k výchově demokratického občana

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- učí zachovávat mravní a etické normy jako předpoklad pro fungování demokratické společnosti,
- vychovává k uvědomování si osobní odpovědnosti za své jednání,
- vede k uplatňování ideálů solidarity a lásky k bližnímu.

V oblasti postojů a hodnot

- motivuje k postoji tolerance vůči druhým,
- vychovává k uvědomování si hodnoty každého lidského života ve všech jeho fázích,
- vede k participaci na životě společnosti v oblasti solidarity a altruismu.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

3.1 Náboženská výchova z hlediska výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropské hodnoty, k nimž patří *humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí,* se dva tisíce let formovaly v křesťanském prostředí.

3.2 Náboženská výchova přispívá k rozvoji myšlení v evropských a globálních souvislostech

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- prohlubuje vědomosti o souvislostech a kontinuitě dvoutisíciletých křesťanských dějin

Evropy,

- učí kritickému srovnání evropské kultury s kulturami ostatních světadílů,
- vede k poznání životních osudů významných křesťanských osobností a iniciuje zájem - osobní vzory.

V oblasti postojů a hodnot

- pomáhá překonávat předsudky,
- kultivuje vztah sekularizované společnosti k náboženským tématům,
- podporuje pozitivní postoj k tradičním křesťanským hodnotám.

4. Multikulturní výchova

4.1 Náboženská výchova z hlediska multikulturní výchovy

Náboženská výchova přispívá k tomu, aby multikulturní výchova, která *zprostředkovává poznání vlastního zakotvení a porozumění odlišným kulturám, rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti*, byla zasazena do křesťanského kontextu. Aby si žáci osvojili kompetenci myšlení a orientaci v křesťanských souvislostech.

4.2 Náboženská výchova přispívá k multikulturní výchově

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- prohlubuje všeobecné znalosti z oblasti světových náboženství,
- učí tolerantnosti k jiným náboženským skupinám a tím také k jiným skupinám etnickým a kulturním,
- umožňuje rozšíření znalosti multikulturní terminologie: církev, řeholní život, misie atd.

V oblasti postojů a hodnot

- učí vnímat odlišnosti náboženských, etnických a kulturních skupin jako obohacující faktor
- na základě křesťanského učení o lásce k bližnímu pomáhá uvědomovat si neslučitelnost jakékoliv **diskriminace s principy moderní společnosti** vede k angažovanosti v oblasti lidských práv.

5. Enviromentální výchova

5.1 Náboženská výchova z hlediska enviromentální výchovy

Náboženská výchova je předpokladem k porozumění problémům, kterými se zabývá environmentální výchova. To znamená, že *vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí*, protože zaměřuje jeho pozornost k otázkám existence člověka i světa.

5.2 Náboženská výchova podporuje enviromentální výchovu

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- zasazením do kontextu světa stvoření ukazuje přírodu jako jedinečnou a neopakovatelnou a vede tím ke schopnosti žasnout nad jejím uskupením,
- svým eschatologickým učením pomáhá uvědomovat si nadčasové souvislosti mezi jednáním člověka a stavem životního prostředí,
- pomáhá uvědomovat si mravní a etické hranice v oblasti výzkumu a rozvoji věd.

V oblasti postojů a hodnot

- poukazem na nezměrnost stvoření a neopakovatelnost lidství vymezuje předpoklady k utvoření pravdivé a úplné představy o velikosti lidského bytí.

6. Mediální výchova

6.1 Náboženská výchova z hlediska mediální výchovy

Náboženská výchova se stává mostem mezi prostým osvojením základní mediální gramotnosti, práce s médií, snahou vybavit žáka schopností orientovat se v medializovaných obsazích a umět volit odpovídající médium pro *naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času* tím, že přispěje k odlišení virtuálního světa od světa, ve kterém žijeme.

6.2 Náboženská výchova přispívá k mediální výchově:

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- naznačuje i jiné rozměry komunikace než mediální,
- rozvíjí komunikační schopnosti pro vedení dialogu v pluralitní společnosti s odkazem na úctu k partnerovi, se kterým je dialog veden,
- pomáhá rozvíjet analytický přístup k obsahu mediálních informací a obohacuje jeho prostor o mravní rozměr,
- vede ke schopnosti rozeznávat platnost a význam argumentace ve veřejném projevu.

V oblasti postojů a hodnot

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům, předpoklům a zjednodušujícím úsudkům v mediálních projevech o náboženských hodnotách,
- napomáhá uvědomění si vlastní odpovědnosti za způsob komunikace a vytváří základy pro pochopení spravedlnosti a mravnosti v mediální komunikaci,
- **učí formulovat vlastní názor a kriticky hodnotit obsahy mediálních zpráv.**

5. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

5.1 Hodnocení žáků

5.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Předpokladem úspěšného plnění vytyčených cílů školy v oblasti hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je, aby každý žák dostával dostatečný prostor ke **zvládnutí a osvojení učiva**. Aby učivo mohlo v následujících obdobích vzdělávání plnit svoji funkci prostředníka k dosažení očekávaných výstupů RVP ZV, nestačí je s žáky pouze probrat, ale je třeba, aby si žáci základní učivo skutečně dobře osvojili. to. Dobrému zvládnutí učiva napomáháme v první řadě činnostními způsoby učení, spojenými s hovorem žáků a komunikací mezi žáky a učitelem i žáky mezi sebou. Při probírání nového učiva dbáme na to, abychom ho dobře propojili s učivem předcházejícím, na které nové učivo navazuje. Takové myšlenkové operace (propojení předcházejícího a navazujícího) není většina žáků schopna, zvláště ne v mladším školním věku. Tento fakt je třeba brát stále na zřetel. Provázanost učiva žákům velmi pomáhá při osvojování nového učiva a dosahování očekávaných výstupů. Žáky průběžně informujeme, proč se určité látce učí. Neočekáváme, že žáci sami pochopí, proč se čemu učí. Neznalost cíle, smyslu a tápání žáků nepovažujeme za pozitivní motivační faktory. Usilujeme o to, aby vazba mezi předcházejícím a navazujícím učivem byla analogická. Po upozornění na analogii (obdobnost) přijímají žáci novou látku snadněji a důkladněji. Žáky směřujeme ke „znovuobjevování“ poznatků, k úvahám nad činnostmi obdobnými s těmi, které jim byly předloženy u látky předešlé.

Na tvořivých školách upřednostňujeme **pozitivní hodnocení** žáků, a to nejen při prověřování vědomostí, ale v celém procesu učení. Při výuce žáky co nejvíce chválíme, dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů. Pomáháme žákům předcházet chybám, dodáváme jim důvěru v jejich schopnost předkládané učivo dobře zvládnout a povzbuzujeme je. S žáky jednáme tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor. Pozitivně přijímáme i nesprávné závěry žáků, dáváme jim prostor pro otázky, trpělivě žákům odpovídáme a věnujeme jim individuální pozornost. Pomocí často zařazované činnostní **zpětné vazby** zjišťujeme případné nedostatky žáků hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme.

Na chyby upozorňujeme žáky včasné, bezprostředně, vstřícně, přátelsky a důsledně. Vyhýbáme se zaujatosti, nahodilosti či opožděnému hodnocení. Dbáme, abychom v žácích nevytvářeli pocit, že si nemohou ve svých úsudcích věřit nebo že jsou horší než jejich spolužáci. Umožňujeme průběžně žákům poznání, že chyba se může vyskytovat v každé lidské činnosti, může mít však pro člověka různé následky podle její závažnosti. Žáky vedeme přes **sebehodnocení** a **samokontrolu** k dovednosti něco provést dokonale – bez chyby – a v přiměřeném čase. S chybou pracujeme tak, aby vyzývala žáka k většímu soustředění na plnění úkolu, k důslednější kontrole své práce, k sebezpoznání svých schopností.

Žáky hodnotíme nejprve při činnostech, při kterých máme možnost sledovat, jak pracují. Oceňujeme jejich snahu, pozornost, hodnotíme vyjadřování závěrů, oceňujeme jejich nápady. Každé upozornění na klady určitých žáků, pomáhá odstraňovat drobné nedostatky druhých žáků. Pozitivně laděná **průběžná hodnocení** a prožité pocity úspěchu při činnostech motivují žáky k učení, posilují jejich sebedůvěru a vedou je k vnitřnímu uspokojení. Tyto faktory mají pozitivní vliv na rozvoj klíčových kompetencí a na dobré osvojení učiva žáky.

Směřujeme k tomu, aby v době písemných nebo ústních hodnocení žáků, zvládalo co nejvíce žáků učivo zcela bezpečně. Ústní hodnocení, klasifikace i písemná hodnocení mají v 1. období základního vzdělávání funkci především **výchovnou a motivační**.

Úkolem učitele v těchto obdobích je vzdělávání udržet, popřípadě vzbudit zájem žáků o učení, umožnit všem žákům osvojit si základní učivo potřebné pro další vzdělávání a pomoci všem žákům zformovat základy pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí. Z hlediska dalšího zdravého vývoje žáků je důležité umět je dovést k takovému zvládnutí učiva, aby co nejvíce z nich mohlo být v těchto ročních hodnoceno

známkou výborně nebo chvalitebně. Hodnocení **známkou** můžeme v tomto období doplňovat povzbuzujícím pozitivním **písemným hodnocením**.

Naší zkušeností je, že samotné písemné hodnocení v 1.období je pro žáky často málo podnětné. To, co je pro ně povzbudivé a motivující, je jasně vyjádřená pochvala k určité činnosti nebo odpovědi, hvězdička, razítko, obrázek a bezesporu jednička. Pozitivní efekt hodnocení známkou „1“ zvyšujeme tak, že ji doplníme krátkou, třeba i jednoslovně vyjádřenou pochvalou.

Žáci jsou o způsobech a kriteriích hodnocení informováni a uvědomují si, čemu se učí a proč, vědí přitom, jaké činnosti zvládli, vědí co umí, co se po nich požaduje, z čeho mohou být zkoušeni. Velmi často proto také ústní nebo písemné zkoušení sami vyžadují. Prověřování vědomostí pro ně není stresovou situací nebo dokonce trestem, ale možností ukázat, co se naučili, možností využít svých poznatků při řešení předložených úloh, otázek a úkolů, možností jak získat dobré hodnocení, pěknou známku. Dobrý výsledek posiluje jejich sebedůvěru a motivuje je pro další činnosti a poznávání.

Pozitivní výsledky třídy při prověřování učiva posilují i sebevědomí učitele, vedou k zamyšlení nad způsoby práce, kterými byly dobré výsledky dosaženy. Naplňují vnitřním uspokojením. Pocit uspokojení a radosti dodává chuť do další práce, přenáší se na žáky i na jejich rodiče. Učitelé se stávají uznávanými profesionály ve svém oboru, jejich práce je ceněna rodiči žáků, často i kolegy. Hodnocením práce svých žáků hodnotíme i svoji schopnost něčemu dobře naučit a výchovně na žáky působit.

5.1.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- V jednotlivých učebních oblastech předem stanovíme a žákům sdělíme základní učební požadavky. Jasně formulujeme, jaké dovednosti si žáci mají osvojit, čemu se mají naučit. Žáky upozorňujeme, jaké činnosti nebo pokusy budou provádět, o čem budeme hovořit.
- Žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle, a tak vedeme žáky k bezchybnosti a poctivosti.
- Žákům **důvěřujeme** a sebehodnocení nepovažujeme za příležitost k podvádění. Díky zpětné vazbě mají učitelé i žáci přehled o tom, co a jak již zvládli. Takto vedení žáci nemají potřebu podvádět – podvádění pro ně ztrácí smysl, jelikož nevede ani k prožití pocitu úspěchu ani k cíli, kterým je dosahování co nejlepších výsledků.
- Žáky vedeme k tomu, aby si do svých učebních materiálů zaznamenávali to, co už dobře ovládají (například „hvězdičkou“). Na základě takto provedeného sebehodnocení žáků mohou učitelé následně přistupovat k individuálnímu řešení jejich problémů a nejasností.
- Používáme činností přístupy a metody učení, které umožňují žákům odhalovat chyby, hned je opravovat a brát si z nich poučení. Žákům tak průběžně umožňujeme uvědomění, co z probíraného učiva již ovládají.
- Žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti. Nejdříve dáváme příležitost projevit se žákům, kteří se v daném učivu orientují jako první. Na jejich příkladě si ostatní žáci nejlépe uvědomí vlastní stupeň poznání.
- Používáme učební materiály, ve kterých je sebehodnocení žáků zapracované.
- K sebehodnocení písemných cvičení přistupujeme teprve tehdy, až je žák schopen uvědomit si, že probírané učivo ovládá.
- Předkládáme žákům ukázky správně vypracovaných úkolů různé obtížnosti a upřesňujeme, co požadujeme na výborné ohodnocení a co je hodnoceno již jako chvalitebně. Žáci potřebují vědět, jakou náročnost úkolů mají k určitým ohodnocením zvládat. Stejně stanovíme ukazatele při hodnocení písemném bez klasifikačních stupňů. Žák potom ví, k čemu ve svém snažení směřuje a je mu tak dána možnost sebehodnocení.
- Dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení (viz bod 1.).

5.1.3 Pravidla prověřování vědomostí formou prověrek a zkoušen

Před zadáním jakékoli prověrky nebo testu zvažujeme, zda:

- má hodnotit naučení určitým poznatkům,
- má diagnostikovat učební problémy.

U otázek, úloh, testů, diktátů aj., uváděných v učebnicích, předem posuzujeme jejich vhodnost pro žáky určité třídy. Při vymyšlení otázek nebo při úpravě jejich znění je vhodné, aby je překontroloval ještě jiný učitel, a to kvůli porozumění formulaci otázek žákem i kvůli posouzení jejich jednoznačnosti. Dbáme na to, aby znění úkolů a otázek bylo jasné, aby při zjišťování vzdělávacích výsledků nedocházelo k záměně nepochopení zadání za neznalost.

Při prověřování vědomostí:

- prověříme a hodnotíme to, o čem víme, že jsme žáky učili a naučili;
- dbáme, aby příklady, diktované věty nebo testy určené k hodnocení žáků obsahovaly jen to, co bylo s žáky dostatečně procvičeno;
- dbáme, aby zadání úloh bylo věku žáků přiměřené tj. formulované tak, aby mu žáci určitého věku mohli dobře porozumět, aby o úkolu měli již nějaké povědomí, aby se již s podobným úkolem někdy setkali;
- ústní zkoušení vedeme tak, abychom při něm zjišťovali, co žák umí, ne to, co ještě neumí;
- písemnou práci na závěr určitého celku nezadáme předčasně, ale až když žáci svými projevy prokazují, že jsou na písemnou práci vybaveni vědomostmi;
- při prověřování učiva probíraného před delší dobou ho s žáky nejprve nějakou formou zopakujeme, a to alespoň krátce a v několika po sobě jdoucích hodinách;
- při celkovém hodnocení žáka bereme v úvahu a hodnotíme i pokrok, jaký žák za určité období udělal a jaká byla jeho snaha k odstranění nedostatků;
- všechna hodnocení vyjadřujeme jako objektivní informaci povzbudivého charakteru.

Každý žák je vybaven více či méně odlišnými individuálními předpoklady pro učení, jako jsou nadání, úsudek a píle. Za pomoci činnostních přístupů, diferenciací a v neposlední řadě pozitivního hodnocení se snažíme v 1. období vzdělávání dosáhnout toho, aby všichni žáci zvládali základní učivo výborně. Při klasifikačním způsobu hodnocení je pak mezi žáky určitý rozdíl hlavně ve známce výborně. Někteří žáci při činnostech a samostatném plnění úkolů prokazují mnoho schopností např. aplikovat, objevovat, provádět analýzu aj., některým naopak trvá déle, než dojdou k zvládnutí učiva na výbornou a nemají zatím možnost se příliš v dalších schopnostech projevit. Obě skupiny žáků je třeba hodnotit známkou výborně. V takových případech je nejlepším osvědčeným způsobem **kombinovat známku výborně s pozitivním slovním hodnocením**, které krátce a jasně vyjádří projevené schopnosti nadaného žáka. Známky výborně se tím od sebe odlišují.

6. Autoevaluace školy

Pokud má ve škole dojít k zefektivnění procesu vzdělávání, pak škola nutně musí věnovat velkou pozornost právě procesu autoevaluace vzdělávacího procesu jako celku. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluačních činností. Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu – tj. zjištění přinášející informace o tom, jak funguje školní vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu. Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě prostého posouzení

pracovníky školy. Například při pravidelných řízených rozhovorech pracovníků s vedením školy, skupinových diskusích resp. pracovních dílnách pedagogických pracovníků. Jiné aspekty hodnocení školy budou sledovány na základě shromažďování žákovských prací, dotazníků zadávaných žákům, rodičům, ale i pedagogickým pracovníkům.

Jedním z nejvýznamnějších aspektů práce školy, který se zároveň obtížně hodnotí, je výuka. Je vhodné, aby její součástí byla autoevaluace učitelů. Součástí procesu autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího například práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání s rodiči, záznamy ze vzájemných hospitací, záznamy z jednání pedagogů ročníku atd. Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinělé hospitace, ale i o informace, jak učitelé výuku plánují, jaké si stanovují výukové cíle, jak vyhodnocují jejich naplnění a jak vedou žáky v procesu vzdělávání.

V měsíci květnu bude každoročně zpracována shrnující evaluační zpráva, která by měla vyhodnotit celý proces realizace školního vzdělávacího procesu a vést k úpravám tohoto programu. Evaluační zpráva bude přílohou výroční zprávy školy a jejím zpracováním bude pověřen tým pedagogických pracovníků. Vedoucí tohoto týmu (člen pedagogického sboru) bude jmenován ředitelem školy vždy na období listopad až červen daného školního roku.

Plán evaluačních činností se stanovením kritérií, nástrojů včetně časového rozvržení zpracuje po dohodě s vedením školy vedoucí týmu.

Cíle evaluace musí být stanoveny tak, aby došlo k vyhodnocení činnosti zejména v těchto oblastech:

- Výsledky vzdělávání,
- soulad výuky se školním vzdělávacím programem,
- vzájemná spolupráce pedagogů,
- spokojenost žáků,
- efektivita hodnocení a sebehodnocení žáků,
- spolupráce s rodiči a jejich spokojenost se vzděláváním žáků,
- klima školy a spokojenost pedagogů,
- materiálně technické zabezpečení vzdělávacího procesu,
- efektivita projektové práce,
- vnímání školy okolím a prezentace školy.

7. Závěr

Cílem školy v 1 a 2. . období základního vzdělávání je podněcovat žáky k výše uvedeným dovednostem. Usilujeme o to, aby pokud možno všichni žáci pochopili a osvojili si učivo určené pro toto období výborně nebo jen s malými nedostatky, tedy chvalitebně. Je to významný předpoklad pro úspěšné vytváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků v dalších obdobích základního vzdělávání.

Klasifikace spojená se slovním hodnocením patří mezi inovační způsoby hodnocení žáků a na řadě škol se prakticky osvědčila. Pozitivní kombinovaná klasifikace patří mezi specifické rysy tvořivých škol.

Evaluace škol = hodnocení výsledků a fungování jednotlivých škol na základě přesných ukazatelů a procedur monitorování. Je součástí celkové pedagogické evaluace. Evaluace škol je jednak **externí** (prováděná orgány inspekce, agenturami pro srovnávání škol, srovnávacími dotazníky, testy aj. v rámci vytvořených sítí škol, aj.) jednak **vnitřní**, při níž škola hodnotí sama sebe.

Propagovaná je v současnosti zejména vnitřní evaluace. Ta může probíhat na úrovni školy, či na úrovni třídy. Podstatným rysem evaluace by mělo být přesně zjistit, čeho žák skutečně dosahuje v porovnání s plánovanými výsledky. To však předpokládá vytvořit standardy výkonu, jimiž lze úroveň dosažení jednotlivých kompetencí hodnotit.

Objektivní měření úrovně osvojení kompetencí, kterých mají žáci prostřednictvím školního vzdělávání dosáhnout, je velmi obtížný problém.